

RP 15/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av polisförvaltningslagen och av vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i polisförvaltningslagen, polislagen, passlagen, utlänningslagen, lagen om regionförvaltningsverken och föreningslagen. Avsikten är att fortsätta omstruktureringen av polisförvaltningen. I detta syfte föreslås förvaltningsreformer som gäller rörliga polisen, Polisens teknikcentral och polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken. Det föreslås att rörliga polisen och Polisens teknikcentral

läggs ned som administrativa polisenheter. Rörliga polisens personal och uppgifter övergår i huvudsak till polisinrättningarna och Polisens teknikcentrals personal till Polisstyrelsen. Polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken slopas, och de anställda och deras uppgifter överförs till Polisstyrelsen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 NULÄGE	4
1.1 Lagstiftning och praxis.....	4
1.2 Trafikövervakningen i de nordiska länderna.....	6
Norge.....	6
Sverige.....	6
Danmark.....	7
1.3 Bedömning av nuläget	7
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	9
2.1 Målsättning.....	9
2.2 De viktigaste förslagen.....	10
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	11
3.1 Ekonomiska konsekvenser	11
Totalreformens ekonomiska konsekvenser	11
Kostnadseffekter för rörliga polisen.....	12
Kostnadseffekter för Polisens teknikcentral	14
Kostnadseffekter för polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken.....	15
3.2 Konsekvenser för myndigheterna	15
Utvecklande av verksamheten vid de övriga polisenheterna.....	16
3.3 Konsekvenser för personalen	17
Personal som blir förflyttad.....	17
Språkliga konsekvenser	20
3.4 Samhälleliga konsekvenser	21
Konsekvenser för medborgarna.....	21
Bedömning av könsrelaterade konsekvenser.....	21
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	22
4.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	22
4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	23
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	23
DETALJMOTIVERING	25
1 LAGFÖRSLAG	25
1.1 Polisförvaltningslagen.....	25
1.2 Polislagen.....	26
1.3 Passlagen.....	26
1.4 Utlänningslagen	26
1.5 Lagen om regionförvaltningsverken	26
1.6 Föreningslagen.....	28
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	29
3 IKRAFTTRÄDANDE	29
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	30
LAGFÖRSLAG	32
1. Lag om ändring av polisförvaltningslagen	32
2. Lag om ändring av 5 kap. 10 § i polislagen.....	34
3. Lag om ändring av 6 och 10 § i passlagen	35
4. Lag om ändring av 123 § i utlänningslagen	36

5. Lag om ändring av lagen om regionförvaltningsverken.....	37
6. Lag om ändring av 43 och 44 § i föreningslagen	40
BILAGA	41
PARALLELLTEXT	41
1. Lag om ändring av polisförvaltningslagen	41
2. Lag om ändring av 5 kap. 10 § i polislagen.....	45
3. Lag om ändring av 6 och 10 § i passlagen	46
4. Lag om ändring av 123 § i utlänningslagen	48
5. Lag om ändring av lagen om regionförvaltningsverken.....	49
6. Lag om ändring av 43 och 44 § i föreningslagen	55

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Polisförvaltningen har reformerats allt sedan år 2004. Polisens nuvarande förvaltningsmodell har två nivåer. Enligt 1 § i polisförvaltningslagen (110/1992) ansvarar inrikesministeriet för styrningen och övervakningen av polisens verksamhetsområde och för sådana uppgifter inom polisens verksamhetsområde som det föreskrivs särskilt att ankommer på ministeriet. Polisstyrelsen är sedan ingången av 2010 centralförvaltningsmyndighet under ministeriet och samtidigt högsta ledning för polisen. Riksomfattande enheter under Polisstyrelsen är centralkriminalpolisen, skyddspolisen och rörliga polisen samt Polisyreshögskolan och Polisens teknikcentral. Polisinrättningen är lokal förvaltningsmyndighet under Polisstyrelsen. Polisenheter är Polisstyrelsen och enheterna under den. Dessutom finns det ett ansvarsområde för polisväsendet vid tre regionförvaltningsverk. Ansvarsområdena tillhör organisatoriskt sett regionförvaltningsverket men är i fråga om verksamheten och personaladministrationen en del av Polisstyrelsen. Polisenheternas uppgifter anges i polisförvaltningslagen och i polisförvaltningsförordningen (158/1996).

Omstruktureringen av den lokala polisens förvaltning trädde i kraft den 1 januari 2009, då antalet polisinrättningar minskades från 90 till 24. Enligt 6 § i polisförvaltningslagen ska det lokala polisväsendet organiseras häradsvis så att distriktet för polisinrättningen omfattar ett härad eller flera. Distrikten för polisinrättningarna i häraderna och de polisinrättningar som har flera härad som sitt distrikt fastställs i statsrådets förordning (1031/2007). Denna polisinrättning ska också se till att den medborgarservice som hör samman med polisens uppgifter finns tillgänglig i lika utsträckning och är av samma kvalitet inom distriktet. Bestämmelser om placeringsorterna för polisinrättningarna och för deras servicebyråer finns i inrikesministeriets beslut (1038/2007).

Till rörliga polisens uppgifter hör enligt 11 § i polisförvaltningslagen att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, leda och övervaka trafiken samt verka för att trafiksäkerheten främjas, verka för förebyggande av brottslighet samt undersöka brott och andra händelser som äventyrar den allmänna ordningen och säkerheten, svara för polisverksamheten vid Helsingfors-Vanda flygplats, svara för uppgifter som hänför sig till republikens presidents säkerhet samt utgöra en polisreserv. I praktiken utgör trafikövervakningsuppgifterna och främjandet av trafiksäkerheten huvudparten av rörliga polisens arbetsbeskrivning. Bestämmelser om vad uppgifterna innefattar finns i 9 § i polisförvaltningsförordningen. Enligt den paragrafen ska rörliga polisen för att fullgöra den uppgift som bestäms i polisförvaltningslagen i synnerhet följa utvecklingen inom trafiksäkerheten samt utveckla trafikövervakningsmetoder och, i samarbete med Polisens teknikcentral, apparatur som används vid trafikövervakning, utföra övervakningen av fordon och fordonsförare på huvudvägnätet, utföra övervakningen av tung trafik, sköta den övervakning av transporter av farliga ämnen samt förarnas kör- och vilotider som förutsätts i EG:s regelverk, utföra övervakning av terrängtrafik och sjötrafik, utföra de specialskyddsuppdrag som enligt gällande lagstiftning och andra bestämmelser ankommer på den, samt utföra de av polisens körundervisningsuppgifter som påförts den. År 2011 var det totala antalet anställda inom rörliga polisen i medeltal 668, varav 609 var polismän.

Rörliga polisens regionala trafikövervakningsuppgifter och verksamhet som polisreserv har organiserats i tre resultatenheter som är södra, västra och norra resultatenheter. Dessa enheter är verksamma på sammanlagt 24 verksamhetsställen i landet. Med några få undantag verkar rörliga polisen i samma byggnader som den lokala polisen men i separata lokaler.

Uppgifter som hör till rörliga polisen utförs också vid staben för rörliga polisen, rörliga polisens säkerhetsenhet och rörliga polisens flygplatsenhet. Rörliga polisen har ett nära samarbete med de övriga polisenheterna.

Inom ramen för stabens uppgifter ansvarar rörliga polisen t.ex. tillsammans med Polisstyrelsen för polisförvaltningens internationella samarbete på områdena för trafikövervakning och trafiksäkerhet. I arbetet med att utveckla uppföljningen av trafiksäkerhetsutvecklingen och av trafikövervakningsmetoderna samarbetar rörliga polisen med Polisens teknikcentral och med Polisstyrelsen.

Den viktigaste uppgiften för rörliga polisens flygplatsenhet är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet på Helsingfors-Vanda flygplats. Enheten övervakar trafiken på flygplatsen och i dess närområden självständigt, men också i samarbete med bl.a. rörliga polisens enhet i Helsingfors. Flygplatsenheten ansvarar i princip för polisverksamheten, inklusive brottsbekämpningen och tillståndsförvaltningen, på Helsingfors-Vanda flygplats.

Rörliga polisens säkerhetsenhet är en på personskydd specialiserad enhet som tillhandahåller skyddstjänster för statsledningen i Finland och för högt uppsatta gäster på statsbesök i Finland. Vid säkerhetsenheten finns två säkerhetsvaktstyrkor. Säkerhetsvaktstyrkan för republikens president tillhandahåller personskydds- och transporttjänster för republikens president och dennes gemål samt för tidigare presidenter och deras gemåler. Dessutom sörjer säkerhetsvaktstyrkan tillsammans med polisinsättningen i Helsingfors och rörliga polisens enhet i Åbo för säkerheten i de lokaler som republikens president använder. Statsrådets säkerhetsvaktstyrka tillhandahåller personskydd för medlemmarna i statsrådet och för riksdagens talman samt för högt uppsatta gäster på statsbesök i Finland.

Enligt 13 § i polisförvaltningslagen är de grundläggande uppgifterna för Polisens teknikcentral att anskaffa, underhålla och utveckla polisens materiel, redskap och utrustning. Polisens teknikcentral kan också anskaffa, underhålla och utveckla andra statliga och kommunala säkerhetsmyndigheters materiel, redskap och utrustning samt även andra statliga och kommunala myndigheters säkerhetsmateriel, säkerhetsredskap och säkerhetsutrustning. Har en offentlig förvaltningsuppgift med anknytning till myndighetssystemet anförtratts någon annan än en myndighet, kan Polisens teknikcentral också

anskaffa, underhålla och utveckla materiel, redskap och utrustning som hänför sig till skötseln av denna uppgift. Genom en lagändring 2006 (676/2006) utvidgades verksamhetsområdet för Polisens teknikcentral till att utöver polisförvaltningen även omfatta andra säkerhetsmyndigheter. Enskilda kunder är de anställda vid polisen och Nödcentralsverket.

Polisens teknikcentral har 44 anställda och dess verksamhet är organiserad på fyra avdelningar: administration, experttjänster, fordonstjänster och materialtjänster. Till den administrativa avdelningen hör ledningen, stödet för ledningen och övriga administrations- och kansliuppgifter. Inom experttjänsterna utvecklas tekniska bestämningar och funktionsbestämningar för produkter som lämpar sig för polisens bruk. Till de viktigaste produktgrupperna vad omsättningen beträffar hör tjänstekläder, vapen, ammunition, produkter för brottsutredning, kommunikationsutrustning och skyddsredskap. Till fordonstjänsterna hör att planera fordonens utrustning, göra produktutveckling samt utrusta och leverera fordon till kunden och dessutom att avlägsna polisutrustning från fordon som har tagits ur bruk och sälja fordon på auktion. Materialtjänsterna ansvarar för lager-, logistik- och butiksfunktioner och för anskaffningar. Polisens teknikcentral samt lager och butik finns i Kouvola. De andra butikerna finns i Esbo och Tammerfors.

Polisens teknikcentral köper i regel tekniska produkter som färdiga och säljer dem till polisförvaltningens enheter, vars andel av värdet av försäljningen uppgår till 86 procent, och till andra aktörer. Polisens teknikcentral är en del av bokföringsenheten Polisstyrelsen, som de anslag som i budgeten har beviljats polisen har anvisats till. Finansieringen av verksamheten vid Polisens teknikcentral har baserat sig på polisens interna fördelning av anslagen och på bokföringsenhetens interna fakturering. De anställda vid Polisens teknikcentral ansvarar till största delen för planerings- och utvecklingsuppgifter. Produktionsuppgifterna har huvudsakligen lagts ut på underleverantörer.

Enligt 4 § 2 mom. 5 punkten i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) ska regionförvaltningsverken sköta det regionala myndighetssamarbetet inom polisväsendet

samt samordna beredskapen och beredskapsplaneringen för polisväsendet. Polisväsendet har också deltagit i regionförvaltningsverkens uppgift enligt paragrafens 2 mom. 1 punkt att utvärdera den regionala tillgången till basservice. Dessutom har polisväsendet ett i sak nära samband med den samordning av beredskapen i regionen och det främjande av säkerhetsplaneringen inom region- och lokalförvaltningen enligt 4 § 2 mom. 3 punkten och det stödjande av ledningen av säkerhetssituationer och det främjande av myndighetsarbetet i samband därmed enligt paragrafens 2 mom. 4 punkt som regionförvaltningsverken ska ansvara för. Vidare omfattar lagen om regionförvaltningsverken i fråga om polisväsendet särskilda bestämmelser om utvidgning av distrikten, strategisk planering och styrning, styrning av verksamheten, ledning, beslutanderätt samt arbetsordning och tillsättning av tjänster. Bestämmelser om ansvarsområdet för polisväsendet och en hänvisning till polisväsendets lagstadgade uppgifter finns i 2 § 1 mom. 5 punkten i statsrådets förordning om regionförvaltningsverken (906/2009). Enligt 1 § i inrikesministeriets förordning om regionförvaltningsverkens ansvarsområden för polisväsendet (1110/2009) finns ansvarsområdena för polisväsendet vid tre regionförvaltningsverk, nämligen Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland, Regionförvaltningsverket i Östra Finland och Regionförvaltningsverket i Norra Finland. Enligt 2–4 § i förordningen omfattar verksamhetsområdet för ansvarsområdet för polisväsendet vid Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland verksamhetsområdena för Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland och Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, medan verksamhetsområdet för ansvarsområdet för polisväsendet vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland omfattar verksamhetsområdena för Regionförvaltningsverket i Södra Finland och Regionförvaltningsverket i Östra Finland. Verksamhetsområdet för ansvarsområdet för polisväsendet vid Regionförvaltningsverket i Norra Finland omfattar verksamhetsområdena för Regionförvaltningsverket i Lappland och Regionförvaltningsverket i Norra Finland. Ansvarsområdena för polisväsendet tillhör organisatoriskt sett regi-

onförvaltningsverket men är i fråga om verksamheten och personaladministrationen en del av Polisstyrelsen. I mars 2012 var antalet anställda inom ansvarsområdena för polisväsendet vid regionförvaltningsverken 27, uttryckt i årsverken. Endast ungefär ett årsverke användes för uppgifter som hör till regionförvaltningsverket.

1.2 Trafikövervakningen i de nordiska länderna

Norge

I Norge lyder polisen under justitie- och beredskapsdepartementet. Polisförvaltningen omfattar en polisstyrelse och under den 27 polisdistrikt och sju separata enheter varav en är trafikpolisen. Säkerhetspolisen är en enhet som är direkt underställd ministeriet. Trafikpolisen omfattar nio operativa enheter som verkar i samtliga polisdistrikt. Till uppgifterna hör trafiksäkerhetsarbete i vid bemärkelse och utöver detta allmän brottsbekämpning samt handräckning och beredskapsärenden. Trafikpolisen omfattar ca 300 personer varav en liten andel är fast anställda tjänstemän inom trafikpolisen. Största delen av personalen rekryteras bland lokalpolisen, och den årliga personalomsättningen är ca 100 personer. Kommenderingsprincipen säkerställer att personalen har bred sakkunskap om trafikpolisens uppgifter.

Trafikpolisen omorganiserades år 2004, och i samband med det diskuterade man bevarandet av organisationen. Vid omorganiseringen förblev trafiksäkerhetsarbetet den primära uppgiften, men man betonade också handräckningen till distriktet. Trafikpolisen fick också uppgifter inom utvecklandet av verksamheten. År 2006 gavs trafikpolisen dessutom ansvar för den kompletterande polispersonalen.

Sverige

I Sverige sorterar polisen under justitiedepartementet. Rikspolisstyrelsen är polisorganisationens centrala myndighet och omfattar 21 polisdistrikt. I Sverige finns det ingen separat enhet som sköter trafikpolisuppgifter. Organiseringen av polisdistriktet beslutas

lokalt, och de olika distrikten kan ha olika organisationer. Rikspolisstyrelsen ansvarar för polisens strategiska trafiksäkerhetsarbete, som bl.a. omfattar beredning av strategier, utvecklande av nya metoder och ny teknik samt uppföljning och analys av trafiksäkerhetsarbetet i polisdistrikten. Länspolismästarna svarar för verkställigheten av de nationella strategierna.

Danmark

I Danmark lyder polisen under justitieministeriet. En separat rikspolis leder polisverksamheten, vars kärna består av den lokala polisen som i funktionellt hänseende är indelad i 12 poliskretsar. Rikspolisen svarar för det strategiska trafiksäkerhetsarbetet. I Danmark finns det ingen särskild enhet med ansvar för det nationella trafiksäkerhetsarbetet.

1.3 Bedömning av nuläget

Genom tidigare reformprojekt inom polisförvaltningen har man bl.a. utvecklat polisens styrnings- och ledningssystem och skapat förutsättningar för enhetliga ledningsstrukturer och enhetlig praxis. I samband med reformerna har man kunnat trygga polisens basservice och polisens serviceförmåga. Verksamheten har i huvudsak blivit mer produktiv och effektiv, men det finns fortfarande regionala skillnader och skillnader mellan enheterna. Åtgärderna enligt de tidigare projekten har i huvudsak genomförts och några betydande kostnadseffekter är inte längre att vänta. Eftersom polisens ekonomiska situation förutsätter nya effektiviseringsåtgärder har man i omstruktureringen av förvaltningen inlett en tredje fas, som denna regeringsproposition hänför sig till. Avsikten är att de tidigare effektiviseringsmålen ska ersättas med målen för den tredje fasen i omstruktureringen av polisförvaltningen. Hur dessa mål förverkligas ska följas upp med mer detaljerade mätare och målvärden än tidigare.

Förvaltningsutskottet begärde den 9 september 2010, med hänvisning till sitt betänkande FvUB 7/2009 rd, en skriftlig utredning enligt grundlagens 47 § 2 mom. från inrikesministeriet om genomförandet av polisförvaltningsreformen som helhet. I sitt utlåtande (FvUU 51/2010 rd) med anledning av inrikesministeriets utredning anser förvaltningsutskottet att målen för omstruktureringen av polisförvaltningen sammantaget kan anses ha uppnåtts riktigt bra. Också i exempelvis riksdagens finansutskotts betänkande (FiUB 26/2011 rd) har man behandlat polisförvaltningen och utvecklandet av den. Utskottet betonar att man vid fördelningen av resurserna inom polisen också kritiskt bör granska organisationen av polisförvaltningen och se om omstruktureringen av polisförvaltningen (Pora I och Pora II) innehåller de rätta prioriteringarna. Utskottet konstaterar vidare att det måste skapas jämvikt mellan polisens verksamhet och anslagen för att man ska kunna garantera den interna säkerheten i landet och hålla fast vid målen för den.

I början av 2012 bedömdes det att upprätthållandet av polisens servicenivå med nuvarande tillvägagångssätt, resurser och strukturer leder till ett underskott på ca 70 miljoner euro fram till 2016. Vid regeringens ramförhandlingar våren 2012 drog man upp riktlinjer för en lösning för att möta den ekonomiska utmaningen: en nivåhöjning av anslaget, en tredje fas i omstruktureringen av polisförvaltningen och en effektivisering av verksamheten för att kompensera minskningen av den operativa personalen. Den nivåhöjning som regeringen beviljade i sitt rambeslut är till fullt belopp ca 30 miljoner euro på 2016 års nivå. I den tredje fasen av omstruktureringen eftersträvas betydande kostnadsbesparingar — ca 25—30 miljoner euro på årsnivå — i synnerhet i ledningsstrukturerna, förvaltnings- och stödfunktionerna och lokal-kostnaderna. Utöver de administrativa besparingarna ska besparingar på sammanlagt 10—15 miljoner euro göras i den operativa verksamheten. Den siffran omfattar utöver andra besparingar ett sparmål på 150—200 årsverken. De konsekvenser reduceringarna får för servicenivån kan kompenseras genom en effektivisering av verksamheten som fokuserar på polisens nya system för verksamhetsstyrning Vitja, samt genom att man utvecklar e-servicen.

Polisstyrelsen svarar för den allmänna styrningen av polisverksamheten, för utvecklandet av verksamheten och för resultatstyrningen. Antalet anställda vid Polisstyrelsen

år 2011 motsvarade 207 årsverken. Polisstyrelsens roll svarar mot riktlinjerna och målsättningarna enligt den andra fasen i omstruktureringen. Polisstyrelsen bör emellertid i högre grad än för närvarande fokusera på de kärnuppgifter som den har enligt lag. De resurser som används för att sköta de uppgifter som polisens högsta ledning har kan reduceras då antalet polisenheter minskar. Samtidigt kan man förnya organisationsstrukturen genom att antalet enheter minskas och funktionerna koncentreras till ett enda verksamhetsställe i Helsingfors.

Den lokala polisen och rörliga polisen ansvarar vardera för ungefär hälften av polisens trafikövervakning mätt enligt arbetstid. Att samma uppgift sköts på samma område av två separata polisenheter är inte ändamålsenligt vare sig i ekonomiskt eller funktionellt hänseende. Den regionala trafikövervakningen kan centraliseras och arbetsformerna harmoniseras såväl på lokal som på riksomfattande nivå. Det vore ändamålsenligt att också rörliga polisens övriga uppgifter huvudsakligen sköts av den lokala polisen.

För närvarande finns det 24 polisinsrättningar, vars organisations- och ledningsstrukturer samt bemanning varierar. Ur koncernstyrningsperspektiv kan antalet polisinsrättningar anses vara stort. Ser man till förvaltningsresurserna kan större inrättningar anses vara effektivare, eftersom man inom dem använder mindre arbetstid för administrativa stödfunktioner. Om man inrättade större polisinsrättningar skulle detta skapa förutsättningar för mer enhetliga lösningar i fråga om lednings- och förvaltningsstrukturen.

De uppgifter som Polisens teknikcentral ansvarar för kunde skötas effektivare ur ett ekonomi-, verksamhets- och kundperspektiv, och de kräver inte att centralen kvarstår som en separat myndighet. Verksamhetsmodellen för Polisens teknikcentral har utvärderats i två utredningar, som blev klara 2011 och 2012. Det är möjligt att utveckla Polisens teknikcentral till en enhet som mer samordnar anskaffningar, vilket skulle innebära att man upphör med produktionsverksamhet och mellanlagring och koncentrerar sig på expertuppdrag inom anskaffning, utveckling och testning. Även administrationen kan effektiviseras om funktionerna organiseras un-

der en annan enhet i stället för att centralen utgör en självständig myndighet.

När riksdagen antog de lagar som ingick i regeringens proposition med förslag till lagstiftning om revidering av regionförvaltningen (RP 59/2009 rd) och i regeringens proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om regionförvaltningsmyndigheternas uppgifter (RP 161/2009 rd), vilka bereddes inom ramen för projektet för en reform av regionförvaltningen, förutsatte riksdagen i sitt uttalande (RSv 150/2009 rd) att regeringen ser till att riksdagen får en detaljerad redogörelse om verkställigheten och utfallet av regionförvaltningsreformen före utgången av 2012. Polisförvaltningens nya organisation trädde i kraft samtidigt som regionförvaltningsreformen. Den nya organisationen inrebar i praktiken att den regionala nivån inom polisen avskaffades, med undantag för polisväsendets regionala myndighetssamarbete och den samordning av beredskapen och beredskapsplaneringen samt utvärdering av basservicen som gäller polisväsendet. Syftet med regionförvaltningsreformen var att se till att polisen fortfarande deltar på regionförvaltningsnivå i det myndighetssamarbete, den samordning av beredskapen och den utvärdering av tillgången till basservice som hänför sig till polisens uppgifter. De utredningar som gjordes i samband med beredningen av redogörelsen anger att de mål som man ställde upp för polisväsendet i samband med regionförvaltningsreformen inte har nåtts. Enligt utredningarna användes vid regionförvaltningsverken år 2011 sammanlagt endast 0,8 årsverken för uppgifter inom ansvarsområdet för polisväsendet. Därmed har de personer som placerats inom ansvarsområdet de facto skött nästan enbart uppgifter som hör till Polisstyrelsen. Ovannämnda uppgifter och arbetsbeskrivningarna för dem har inte heller varit enhetliga på riksnivå, skötseln av uppgifterna har inte stött myndighetssamarbetet och styrningen på regional nivå och man har inte haft ett aktivt samarbete med de övriga ansvarsområdena vid regionförvaltningsverket.

I utkastet till redogörelse ingick följande alternativa lösningsförslag som gällde polisens roll och organiseringen av uppgifterna inom regionförvaltningen: 1) Polisens roll

inom regionförvaltningsverken och polisens deltagande i det myndighetssamarbete, den samordning av beredskapen och den utvärdering av tillgången till basservice som hänför sig till polisens uppgifter ska stärkas. De uppgifter inom ansvarsområdet för polisväsendet som ska skötas som en del av Polisstyrelsen bestäms på ett enhetligt sätt på riksnivå så att de stöder samarbetet och styrningen på regional nivå. 2) De förslag i Pora III-arbetsgruppens (IM 022:00/2012) rapport som gäller det regionala samarbetet med polisinsättningarna ska genomföras. Samtidig upphävs polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken.

Utkastet till redogörelse sändes på remiss i september—oktober 2012. I sina utlåtanden biföll regionförvaltningsverken förslaget om att upphäva ansvarsområdena för polisväsendet och ansåg att samarbetet mellan ämbetsverken och polisinsättningarna i regionen bör omorganiseras och ansvarsfördelningen ses över genom att man skapar sådana lösningar och förfaranden som främjar det regionala myndighetssamarbetet i fråga om räddningsväsendet och beredskapen, utvärderingen av tillgången till basservice samt säkerhetsplaneringen. Ämbetsverken ansåg att arrangemangen i samband med omorganiseringen bör skrivas in både i lagen om regionförvaltningsverken och i polisförvaltningslagen.

I slutrapporten från den arbetsgrupp som har berett den tredje fasen i omstruktureringen av polisförvaltningen (inrikesministeriets publikation 34/2012) konstateras det att planeringen av beredskapen, liksom även det regionala myndighetssamarbetet, är praktiskt samarbete som hör till polisens operativa verksamhet och som den lokala polisens polisenheter redan nu bedriver med regionförvaltningsverken inom sitt område. De polisuppgifter på regional nivå som regionförvaltningsverken ska ansvara för kan skötas av polisinsättningarna på ett sätt som överensstämmer med regionförvaltningsverkens och Polisstyrelsens gemensamma riktlinjer. När det gäller utvärderingen av basservicen kan Polisstyrelsen enligt slutrapporten behålla sin nuvarande roll och göra utvärderingen på ett sätt som också stöder dess egen utvärderingsverksamhet. I fråga om beredskapen bör samarbetet vidareutvecklas utgående från po-

lisinsättningarna, vilket blir lättare än vid regionförvaltningsverken i och med att den lokala polisens enheter minskar. Vem som ska ansvara för det regionala samarbetet fastställs särskilt för varje polisinsättning i samband med genomförandet av projektet.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Propositionen syftar till att öka effektiviteten i verksamheten och förenkla polisorganisationen. I detta hänseende utgör propositionen ett led i omstruktureringen av polisförvaltningen. Propositionen gäller endast en del av de övergripande målsättningarna för den tredje fasen av omstruktureringen. Målen kan även nås genom andra administrativa åtgärder eller genom ändringar av författningar på lägre nivå. Polisorganisationen utgör en helhet av säkerhetsmyndigheter i vars verksamhet betydelsen av tydliga styrnings- och ansvarsförhållanden på alla förvaltningsnivåer och mellan polisens olika enheter framhävs. Med utgångspunkt i verksamhetens särskilda karaktär bör polisförvaltningens styrningsstrukturer vidareutvecklas så att de blir så lätta och välfungerande som möjligt. Syftet med propositionen är att som ett led i balansen av polisens ekonomi bevara resultatet av polisens verksamhet på nuvarande nivå. Nivån på den operativa verksamheten när det gäller övervakning, larmverksamhet, brottsbekämpning och tillståndstjänsterna ska bevaras och variationerna i kvaliteten på verksamheten får inte öka. Vid reformen säkerställer man att resultaten av verksamheten hålls på den genomsnittliga nivån för 2009—2011. Hur målet nås följs upp med hjälp av polisens allmänna indikatorer.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regering ska regeringen godkänna en långsiktig helhetsplan för polisens resurser. Polistjänsterna tryggas i hela landet. Målet är att antalet poliser befasts på minst nuvarande nivå för hela valperioden. Säkerheten inom glest bebyggda områden förbättras genom att man effektiviserar myndighetssamarbetet och tar i bruk bästa praxis från pilotprojekten i hela landet. Riktlinjer

för polisens resultatstyrning och resursfördelning dras upp under ministeriets ledning. Polisens verksamhet effektiviseras genom att man tar i bruk ett nytt informationssystem som samordnas med de andra säkerhetsmyndigheternas och justitieförvaltningens informationssystem. På statsförvaltningsnivå pågår också ett effektivitets- och resultatprogram (VM099:00/2011) som finns inskrivet i regeringsprogrammet.

Reformen av förvaltningsstrukturen nämns i statsrådets beslut av den 4 april 2012 om ramarna för statsfinanserna åren 2013—2016. I rambeslutet konstateras det att det under ramperioden kommer att göras en nivåhöjning av polisens anslag i syfte att balansera polisens ekonomi och säkerställa polisens funktionsförmåga. Ökningen är 12,0 miljoner euro år 2013, 23,1 miljoner euro år 2014, 30,1 miljoner euro år 2015 och 30,1 miljoner euro år 2016. Enligt rambeslutet genomför polisen som ett led i balanseringen av sin ekonomi åtgärder som innebär en sänkning av utgiftsnivån med sammanlagt 35 miljoner euro år 2016. Till följd av dessa åtgärder och nivåhöjningen av anslaget väntas antalet anställda inom polisen minska i någon mån. Man strävar efter att minskningen så långt som möjligt ska gälla andra anställda vid polisen än de poliser som arbetar på fältet eller med brottsutredning. För att resultatet av polisens verksamhet även i fortsättningen ska hållas på god nivå krävs det att följande strukturella och informationstekniska utvecklingsåtgärder genomförs: man inleder en reform av polisens servicenät, man genomför åren 2014—2015 en reform (Pora III) av förvaltningsstrukturerna inom hela polisförvaltningen (Polisstyrelsen, de riksomfattande enheterna och polisinsrättningarna), man genomför ett projekt för att utveckla polisens elektroniska tjänster, i synnerhet de som gäller tillstånd, man genomför projektet för ett system för verksamhetsstyrning i fråga om polisärenden (Vitja) inom den planerade tidtabellen senast vid ingången av 2014 och man inleder ett projekt för att utveckla den automatiska trafikövervakningen. Enligt rambeslutet ska man årligen i samband med rambeslutet utvärdera hur åtgärderna har genomförts och hur polisens utgifter har utvecklats.

2.2 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att rörliga polisen slås samman med den lokala polisen. Det föreslås att rörliga polisen läggs ned som separat administrativ enhet och att dess trafikövervakningsuppgifter och andra särskilda uppgifter, exempelvis polisverksamheten vid Helsingfors-Vanda flygplats, de uppgifter som hänför sig till republikens presidents säkerhet samt verksamheten som en polisreserv omorganiserar samtidigt som de resurser som kanaliseras till funktionerna bevaras. Avsikten är att de anställda inom rörliga polisen ska övergå till den polisinsrättning som inrättas på det område där den berörda enheten för närvarande verkar.

Det föreslås att Polisens teknikcentral ska läggas ned som en separat administrativ enhet och dess uppgifter och personal huvudsakligen övergå till Polisstyrelsen, som utöver de andra uppgifterna ska ha hand om planering, utveckling och anskaffning av polisens materiel, utrustning och redskap. Produktions- och logistikuppgifter ska också i fortsättningen läggas ut på entreprenad.

Enligt förslaget ska den administrativa kopplingen mellan regionförvaltningsverken och polisens ansvarsområden upphävas. Uppgifterna inom ansvarsområdena ska på motsvarande sätt som för närvarande skötas av polisinsrättningarna och Polisstyrelsen i samarbete med regionförvaltningsverken. Det föreslås att de anställda inom polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken i administrativt hänseende ska övergå till Polisstyrelsen i fråga om sina arbetsuppgifter.

Ändringarna föreslås träda i kraft vid ingången av 2014. På så sätt säkerställs det att de ekonomiska konsekvenserna är tillräckligt effektiva under ramperioden och att de infaller samtidigt med i synnerhet polisens system för verksamhetsstyrning Vitja.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Totalreformens ekonomiska konsekvenser

Att rörliga polisen införlivas med den lokala polisen och funktionerna inom Polisens teknikcentralen och polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken överförs är en del av den planerade omstruktureringen av polisförvaltningen. Totalt eftersträvar man genom projektet besparingar på 25—30 miljoner euro i polisens lednings-, förvaltnings- och stödfunktioner. Syftet med hela projektet är att se över polisens kostnadsstruktur så att den operativa verksamheten får en ökad andel vid resursfördelningen. Genom dessa besparingar samt genom tilläggsanslagen i rambeslutet kan man undvika omfattande nedskärningar i den operativa verksamheten. Den reform som avser rörliga polisen har samband med andra projekt inom ramen för omstruktureringen av förvaltningen, i synnerhet reformen av den lokala polisen.

I fråga om samtliga åtgärder inom omstruktureringen av polisförvaltningen har man med tanke på de ekonomiska konsekvenserna följt följande centrala principer:

- Besparingarna inriktas på förvaltnings- och stödfunktionerna. Centrala sparobjekt är arbetstider, lokaler och materialkostnader som hänför sig till stödfunktionerna. Besparingarna gäller inte de operativa funktionerna och påverkar därmed inte servicenivån. Hur denna princip följs kommer att övervakas genom resultatmål som ingår i statsbudgeten.

- Vid bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna har man endast beaktat konsekvenser som går att följa upp. Målvärdena är

i den mån realistiska att man antar att bara en del av de kalkylmässiga besparingsmöjligheterna går att realisera. Eftersom resultatet av reformen kommer att vara en mer ändamålsenlig struktur för polisförvaltningen kan man på längre sikt än den period som nu granskas också förvänta sig en sådan effektivisering av verksamheten som, mätt i euro, inte har beaktats i denna granskning.

- Kostnadseffekterna av flera åtgärder förväntas bli realiserade till fullt belopp först 2—3 år efter omorganiseringen. Minskningen av den arbetstid som används för lednings- och stödfunktioner genomförs genom naturlig avgång bland de anställda.

Reformens kostnadseffekter per enhet beskrivs i tabellen nedan. Inom Polisstyrelsen genomförs besparingarna i huvudsak i uppgifterna för högsta ledningen, inom den lokala polisen i form av minskad arbetstid i ledningsuppgifterna och i stödfunktionerna när antalet polisenheter minskar, inom central-kriminalpolisen och skyddspolisen i form av besparingar i lokalkostnader samt inom Polisens teknikcentral i form av en omorganisering av produktionen och en effektivisering av processerna. Dessutom strävar man efter att öka andelen extern finansiering och det föreslås att en reform av polisens servicenätverk ska genomföras. I de följande styckena redogörs det närmare för de ekonomiska konsekvenserna för rörliga polisen, för polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken och för Polisens teknikcentral. Kostnadseffekterna av de övriga åtgärderna inom reformen av förvaltningsstrukturerna specificeras i projektarbetsgruppens förslag till huvudsakliga riktlinjer för omstruktureringen av polisförvaltningen Pora III.

Beräknad kostnadseffekt av omstruktureringen av polisförvaltningen sammanlagt 28,8 miljoner euro och enligt sparobjekt:

Den lokala polisen	8,3
Rörliga polisen	6,4
Polisyreshögskolan	4,2
Extern finansiering	2,9
Lokalkostnader (ospecificerade)	2,8
Polisstyrelsen	2,4
Polisens teknikcentral	1,0
Centralkriminalpolisen	0,6
Skyddspolisen	0,2

Kostnadseffekter för rörliga polisen

Reformen beräknas ha betydande ekonomiska konsekvenser som i synnerhet har samband med sammanslagningen av rörliga polisen och den lokala polisen. Enligt det nuvarande arrangemanget har den lokala polisen och rörliga polisen överlappande verksamhetsstrukturer som täcker hela landet. Vardera har sina egna ledningsstrukturer, planeringsfunktioner, förvaltningstjänster, lokaler och transportmedel och egen övrig materiel. Genom att eliminera överlappande funktioner och utnyttja den lokala polisens effektiva lösningar i fråga om stödfunktionerna kan man nå betydande omedelbara kostnadsbesparingar samtidigt som man säkerställer att stödfunktionernas produktivitet ökar på lång sikt.

Som ett led i omstruktureringen av polisförvaltningen syftar sammanslagningen av rörliga polisen och den lokala polisen till att minska utgifterna för lednings-, förvaltnings- och stödfunktionerna utan att detta påverkar den operativa verksamhetens volym eller innehåll. De omedelbara spareffekterna beräknas uppgå till mer än sex miljoner euro på 2016 års nivå. I beräkningen har endast inkluderats sådana åtgärder som går att genomföra, och de uppsatta målen är moderata i förhållande till den kalkylmässiga sparpotentialen. Omedelbara besparingar kan göras i fråga om följande sparobjekt: årsverken inom administrativa stödfunktioner, befäls- och ledningsuppgifter, transportmedel, arbetsrangemang och lokaler.

När rörliga polisen och den lokala polisen går samman kan den arbetstid som används

för administrativa stödfunktioner minskas med 35 årsverken. Detta mål nås när den personal som övergår från rörliga polisen beaktas i behovet av administrativt arbete vid de nya polisinsättningarna i samma proportion som den lokala polisens övriga personal. Målet gäller uppgifter inom ekonomiförvaltning, personaladministration och informationsförvaltning samt allmänna administrativa uppgifter, som sköts centraliserat vid polisinsättningarna. Målnivån motsvarar nivån vid tre nuvarande, stora polisinsättningar, nämligen polisinsättningen i Egentliga Finland, polisinsättningen i Östra Nyland och polisinsättningen i Mellersta Finland. När storleken på polisinsättningarna ökar kan man troligtvis på lång sikt uppnå sådana skalfördelar att också detta mål överskrids. I fråga om rörliga polisen kommer sådana årsverken inom stödfunktionerna som har direkt samband med trafikövervakningen, som t.ex. materialförvaltningen, att stå utanför målet. Man har också beaktat att de särskilda uppgifter som avser trafiksäkerhetsarbete och utbildning bör bevaras. Som helhet betraktat är andelen arbetstid som används för stödfunktioner betydligt större vid rörliga polisen än vid den lokala polisen, trots att man har minskat antalet rent administrativ personal vid rörliga polisen.

Eftersom trafikövervakningen bildar en homogen helhet inom ramen för den övervakning som den lokala polisen utför kan befälsuppgifterna minskas med 20 årsverken. Målet gäller det sammanlagda befälet för den lokala polisens övervakningsverksamhet och för den nuvarande rörliga polisen, totalt ca 180 årsverken. Målet kan nås genom en än-

damålsenlig organisering av övervakningsverksamheten där man nyttiggör de nya polisinsättningarnas storlek. Avsikten är att befattningarna som chef och biträdande chef för rörliga polisen ska dras in i samband med omorganiseringen.

Genom att man övergår till gemensam användning av transportmedel blir det möjligt att öka deras användningsgrad och minska mängden materiel. För närvarande har rörliga polisen egna bilar separat från den lokala polisen. Den rörliga polisen har färre anställda vid sina regionala verksamhetsställen än den lokala polisen, och materielens användningsgrad är lägre hos rörliga polisen. Med utgångspunkt i den genomsnittliga användningsgraden för transportmedlen hos den lokala polisen och med beaktande av rörliga polisens särskilda materielbehov enligt arbetsbeskrivningen (för särskilda behov reserveras 50 bilar) blir sparmålet en minskning på 84 bilar. Det bedöms att antalet båtar kan minskas med fem stora båtar och antalet motorcyklar med åtta. Avsikten är att mängden materiel ska minskas genom en effektivisering av processerna på så sätt att detta inte påverkar den operativa verksamheten. Den minskning som eftersträvas för att säkerställa detta förväntas bli uppnådd tidigast 2016.

Arbetsarrangemangen kring övervakningen av huvudvägarna kan ses över när rörliga polisens och den lokala polisens trafikövervakning slås samman. För övervakningen kan man utnyttja personal från flera verksamhetsställen än vad som är fallet i dag, vilket minskar restiderna, kilometerantalet och behovet av dagtraktamenten. Grunden för dagtraktamente är arbetsuppdrag som varar i mer än sex timmar och där destinationen ligger på mer än 15 kilometers avstånd från verksamhetsstället. Sparmålet är 0,5 miljoner euro, vilket motsvarar 40 procent av dagtraktamen-

tena i rörliga polisens nuvarande trafikövervakning. I sparmålet ingår inte dagtraktamentena för rörliga polisens säkerhetsenhet och flygplatsenhet. Som helhet motsvarar minskningen mindre än 15 procent av rörliga polisens och den lokala polisens sammanlagda utbetalda dagtraktamenten. En minskad utbetalning av dagtraktamenten skulle för sin del svara mot statens revisionsverks påpekanden om att dagtraktamenten utgör ersättning av lönenatur.

Även om nästan alla rörliga polisens lokaler är placerade i samband med den lokala polisens lokaler har dispositionen av utrymmena letts och administrerats separat. Enligt en utvärdering som genomförts vid de olika polisinsättningarna gör sammanslagningen av rörliga polisen och den lokala polisen det möjligt att effektivisera lokalanvändningen vid cirka hälften av rörliga polisens nuvarande verksamhetsställen. Målet på 1,2 miljoner euro motsvarar cirka hälften av rörliga polisens nuvarande lokalkostnader. Utrymmeslösningarna kunde genomföras i samband med den lokala polisens kommande servicenätverksreform, som är en del av omstruktureringen av polisförvaltningen. När det gäller rörliga polisens nuvarande lokaler försöker man finna den mest ändamålsenliga lösningen med beaktande av de övriga åtgärder för att effektivisera lokalanvändningen, de hyresavtal samt de tidtabeller för ombyggnads- och nybyggnadsprojekt som gäller den lokala polisen. Därutöver beaktas behovet av och kostnaderna för de ändringar av lokalerna som överflyttningen av rörliga polisens personal föranleder. Effektiviseringen av lokalanvändningen kommer att realiseras fullt ut på lång sikt.

De beräknade kostnadseffekterna i euro anges i tabellen nedan.

Kostnadseffekterna på 2016 års nivå av sammanslagningen av trafikövervakningen och omorganiseringen av rörliga polisens funktioner:

	<i>Kostnadseffekt</i>
Minskat antal årsverken inom förvaltnings- och stödfunktionerna	1 800 000
Minskat antal årsverken inom befäl och ledning	1 830 000
Minskning av antalet bilar	700 000
Minskning av antalet andra fordon	250 000
Effektivare arbetsarrangemang (dagtraktamenten)	560 000
Lokalanpassningar	1 220 000
Sammanlagt	6 360 000

Beräkningsgrunderna för kostnadseffekterna anges i avsnitt 3 och 6 i den publikationen som innehåller förslag till huvudsakliga riktlinjer för omstruktureringen av polisförvaltningen Pora III. Kostnadseffekterna har bedömts enligt prisnivån för 2016, med undantag för personalkostnaderna i fråga om vilka man endast har beaktat de redan avtalade löneförhöjningarna. Som grund för beräkningarna har använts det genomsnittliga priset på årsverkerna per personalgrupp, fordonens genomsnittliga investerings- och underhållskostnader samt 2012 års uppgifter om lokal-kostnader och hyresförhållanden. Personalminskningarna har bedömts i relation till den beräknade naturliga avgången inom varje personalgrupp. När det gäller transportmedlen har man utgått ifrån att besparingarna kommer att genomföras successivt.

Kostnadseffekter för Polisens teknikcentral

Kostnadsbesparingar kan göras genom en ändring av förfaringssättet vid Polisens teknikcentral. Det går att spara pengar genom följande åtgärder – sättet och omfattningen

Kostnadseffekterna av omläggningen av Polisens teknikcentrals funktioner :

	<i>Kostnadseffekt</i>
Besparingar i lokalkostnader	710 000
Minskat antal årsverken	460 000
Besparingar i andra kostnader	110 000
Ytterligare utläggning på entreprenad	-250 000
Sammanlagt	1 030 000

preciseras i verkställighetsfasen: mellanlagringen av tjänstekläder frångås och leveranserna sker direkt från producenten till kunderna, butiksverksamheten ses över, underhållet av anordningarna på platser med automatisk trafikövervakning läggs ut på entreprenad, underhållet av vapen och arbetet i anslutning till att fordon tas i och ur bruk läggs ut på entreprenad och administrationen i anslutning till ställningen som självständig myndighet och till den interna faktureringen upphör. Kostnadsbesparingarna uppstår i form av minskade lokalhyror och minskat antal årsverken som funktionerna kräver.

Genom de föreslagna åtgärderna kan personalkostnaderna fås ner med uppskattningsvis 15—20 årsverken. Man kan avstå från de nuvarande lokalerna och flytta verksamheten till polishuset i Kouvola. Kostnaderna för att lägga ut produktionsfunktionerna på entreprenad klarnar i samband med upphandlingen men kommer troligen att ligga mellan 0,2 och 0,3 miljoner euro. Nettobesparingen blir härmed 1,0 miljoner euro. Kostnadseffekterna anges i tabellen nedan.

Reformen har också andra spareffekter som gäller framför allt polisinsättningar och kostnader. Om teknikcentralens personal placeras i polishuset i Kouvola, blir den lokala polisens lokalanvändning effektivare och dess hyresandel minskar med ca 150 000 euro. Om man frångår den interna faktureringen medför det besparingar för ekonomiförvaltningen på uppskattningsvis 70 000 euro per år. En omläggning av processerna när det gäller tjänstekläder och underhållet och besittningen av fordon kan göra den lokala polisens arbete effektivare i en omfattning som motsvarar upp till tiotals årsverken.

Kostnadseffekter för polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken

Upphävningen av polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken och överföringen av uppgifterna till polisförvaltningen kommer inte att ha några betydande kostnadseffekter. Avsikten är att ändringen görs genom en teknisk anslagsöverföring som inkluderar medel för lokalkostnader. När det totala antalet anställda minskar kan den personal som övergår placeras i mer koncentrerade lokaler. På så sätt kan man spara in på den andel av lokalkostnaderna som har överförts från verksamheten vid polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

Trafiksäkerhetsuppgifterna är fördelade på flera polisenheter. Polisstyrelsen ansvarar på riksnivå för den planering, resultatstyrning och harmoniserande styrning som hänför sig till polisens trafiksäkerhetsarbete. Den lokala polisen ansvarar i samarbete med rörliga polisen och andra lokala aktörer för trafikövervakningen och för polisens övriga trafiksäkerhetsarbete på sitt område. Rörliga polisen bär det huvudsakliga ansvaret för trafikövervakningen på huvudvägarna och för den övervakning som delvis kräver specialmateriel och specialkompetens. Dessutom bär rörliga polisen det huvudsakliga ansvaret för bland annat övervakningen av tung trafik. Polisyrkeshögskolan anordnar utbildning som avser trafikövervakning i samarbete med

rörliga polisen, som svarar för körutbildningen. Rörliga polisen bedriver också riksomfattande trafiksäkerhetsarbete.

För närvarande arbetar både den lokala polisen och rörliga polisen med trafikövervakning. Mätt i årsverken står den lokala polisen för 55 procent och rörliga polisen för 45 procent av polisens sammanlagda trafikövervakning. Den nuvarande modellen med två aktörer är inte ändamålsenlig vare sig i funktionellt eller ekonomiskt hänseende. En samlad trafikövervakning skulle öka flexibiliteten i verksamheten, harmonisera arbetsformerna och möjliggöra en effektiv verksamhetsutveckling. Genom att slå samman trafikövervakningen kan man eliminera överlappande strukturer i lednings-, förvaltnings- och stödfunktionerna. Det föreslås att rörliga polisen läggs ned som separat administrativ enhet och att dess uppgifter överförs på de övriga polisenheterna samtidigt som de resurser som kanaliseras till funktionerna bevaras.

Avsikten är att den regionala trafikövervakningen ska koncentreras till den lokala polisen på så sätt att man genom att inrätta en trafikpolisfunktion vid varje polisinsättning också i fortsättningen kan upprätthålla den nuvarande goda nivån på trafikövervakningen. Man säkerställer också en riksomfattande styrning och ledning genom att inrätta en nationell styrfunktion för trafiksäkerhet och trafikövervakning, som genomförs så att man utnyttjar de resurser som redan finns vid rörliga polisen och vid Polisstyrelsen. Avsikten är att det i samband med den nationella styrfunktionen för trafiksäkerhet och trafikövervakning ska inrättas en nationell styrfunktion för övervakningen av tung trafik, och att också omfattningen av och kvaliteten på övervakningen av tung trafik ska tryggas bl.a. genom resultatstyrning. Att dessa riktlinjer genomförs ska säkerställas bl.a. genom Polisstyrelsens arbetsordning och genom föreskrifter. Andra åtgärder som föreslås är att trafikövervakningens arbetsformer ska harmoniseras och utvecklas enligt en s.k. roadpolicing-modell, att den automatiska övervakningen ska omorganiseras samtidigt som man skapar förutsättningar för ökad automatisk övervakning och att trafikövervakningsutbildningen ska koncentreras till Polisyrkes-

högskolan. Det föreslås också att den strategiska styrningen och resultatstyrningen i fråga om trafikövervakningen ska utvecklas, att rörliga polisens flygplatsenhet vid Helsingfors-Vanda flygplats ska överföras till polis-inrättningen i området samt att säkerhetstjänsterna för republikens president och statsrådet ska överföras till polis-inrättningen i Helsingfors. Den lokala polisen ska utgöra en polisreserv på det sätt som senare planeras. Som en trafikpolitisk åtgärd har man för avsikt att överföra uppgifterna inom körkortsförvaltningen från polisen till Trafiksäkerhetsverket. Dessutom stärker inrikesministeriet och kommunikationsministeriet sitt samarbete inom styrningen av trafiksäkerheten, samordnar resultatmålen för trafiksäkerheten samt planerar och verkställer utvecklingsprogrammet för trafikövervakning för åren 2013—2016. Inom resultatstyrningen beaktas kommunikationsministeriets verksamhet för att främja trafiksäkerheten.

Utgångspunkten för översynen av Polisens teknikcentrals funktioner är att man kan säkerställa att polis enheterna får service på minst nuvarande nivå. Ett mål med översynen är att tjänsterna mer än tidigare ska komma till kunden. Detta gäller särskilt i fråga om att prova tjänstkläder och ta fordon i och ur bruk. Genom den förbättrade kontroll över materielens och utrustningens livscykel som eftersträvas kan man säkerställa ett ändamålsenligt underhåll och en ändamålsenlig livslängd. När tillvägagångssätten ses över måste man försäkra sig om att kunderna deltar i beredningen.

Det nuvarande finansierings- och prissättningssystemet är inte tillräckligt överskådligt för en bedömning av kostnaderna för och effektiviteten inom Polisens teknikcentrals egen verksamhet. I och med reformen förbättras Polisstyrelsens förutsättningar att styra effektiviteten inom verksamheten.

Inom polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken sköts i princip endast uppgifter som hör till Polisstyrelsen, och man kan konstatera att andelen rent polisiära uppgifter på regionnivå som hör till regionförvaltningsmyndigheten i praktiken har varit mindre än vad man bedömde när regionförvaltningsverken inrättades och mindre än vad man satte som mål i samband med regionför-

valtningsreformen. I verksamhetsmodellen enligt den nuvarande förvaltningsstrukturen kan det mot denna bakgrund inte anses finnas några funktionella grunder för ett sådant arrangemang. Planeringen av beredskapen, liksom det övriga regionala myndighetssamarbetet, är praktiskt samarbete som hör till polisens operativa verksamhet och som den lokala polisens polis enheter redan nu bedriver med regionförvaltningsverken inom sitt område. När det gäller utvärderingen av tillgången till basservice kan Polisstyrelsen behålla sin nuvarande roll och göra utvärderingen för regionförvaltningsverken på ett sätt som också stöder dess egen utvärderingsverksamhet. I fråga om beredskapen bör samarbetet mellan polis-inrättningarna och regionförvaltningsverken vidareutvecklas. Utvecklandet av samarbetet med regionförvaltningsverken kommer att underlätta eftersom antalet enheter vid den lokala polisen minskar. Avsikten är att de ansvariga för det regionala samarbetet ska bestämmas särskilt för varje polis-inrättning i samband med genomförandet av projektet. Polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken kan lösas från regionförvaltningsverken och de anställda i administrativt hänseende överförs till Polisstyrelsen i fråga om sina arbetsuppgifter.

Utvecklande av verksamheten vid de övriga polis enheterna

Det föreslås att antalet enheter under Polisstyrelsen ska minskas från 29 till 14. Polisförvaltningens riksomfattande ledning trimmas genom att man inrättar en ledningsgrupp för polisförvaltningen som sammanträder under ledning av polisöverdirektören. Genom att effektivisera resultatstyrningen säkerställer man att polis enheternas egen verksamhet leds på ett effektivt sätt och att det finns en tydlig ansvarsfördelning på de olika ledningsnivåerna. Polisstyrelsens organisationsstruktur ska ses över, antalet enheter minskas och funktionerna koncentreras. Polisstyrelsen ska fokusera på sina kärnuppgifter. Samtidigt utreds möjligheten att överföra dess övriga uppgifter på den underlydande förvaltningen eller på någon annan myndighet inom förvaltningsområdet. En utredare gjorde i febru-

ari 2013 en separat tilläggsutredning om behoven av att utveckla förvaltningsstrukturen vid Polisstyrelsen och vid inrikesministeriets polisavdelning (inrikesministeriets publikation 7/2013). Dessutom berörs inrikesministeriets polisavdelning, som en del av statsrådet, av det projekt för att reformera centralförvaltningen (FM131:00/2011) som bl.a. syftar till att skapa en enhetlig politik-, lagstiftnings- och resursstyrning inom statsrådet och öka personalens och de ekonomiska resursernas rörlighet. Tidsfristen för projektet löper ut i slutet av mars 2013. Som ett separat lagstiftningsprojekt genomförs en reform av polisutbildningen och en effektivisering av Polisyrkeshögskolans verksamhet.

Centralkriminalpolisens verksamhet ska utvecklas bl.a. så att den tydligt fokuserar på bekämpningen av organiserad och internationell brottslighet. Antalet verksamhetsställen ska minskas och de resurser som är inriktade på bekämpningen av organiserad brottslighet tryggas. I samband med detta ser man till att också den lokala polisen har tillräckliga resurser och tillräcklig kompetens att bekämpa den grövsta brottsligheten. Under verkställighetsskedet effektiviserar man skyddspolisens verksamhet genom att utveckla dess förvaltning, regionala verksamhet och lokal användning.

Också den lokala polisen berörs av omorganiseringen på så sätt att det föreslås att antalet polisinsättningar minskas från 24 till 11 i syfte att nå betydande ekonomiska och funktionella förmåner. Det föreslagna antalet polisinsättningar kan anses vara tillräckligt för att den befintliga, låga ledningsstrukturen och de fungerande strukturerna för polisarbetet ska kunna bibehållas. Sammanslagningen av polisinsättningar förutsätter inga ändringar på lagnivå, utöver att de bestämmelser som hänför sig till förflyttningen av överlappande personal stryks ur polisförvaltningslagen eftersom gällande bestämmelser om detta finns i statstjänstemannalagen. Genom att antalet enheter minskas kan man trimma polisförvaltningens ledning, stärka resultatstyrningen och ta i bruk en nationell ledningsgruppsfunktion.

3.3 Konsekvenser för personalen

Personal som blir förflyttad

Propositionens personalkonsekvenser berör de anställda vid rörliga polisen och Polisens teknikcentral samt inom polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken. Personalen och tjänsterna vid rörliga polisen övergår i huvudsak till den polisinsättning som inrättas. Utgångspunkten är att rörliga polisens personal övergår till den polisinsättning som inrättas på det område där den berörda enheten för närvarande verkar. Största delen av personalen vid Polisens teknikcentral övergår organisatoriskt sett till Polisstyrelsen och placeras i polisinsättningens lokaler i Kouvola. Resten erbjuds arbetsuppgifter på andra ställen inom polisförvaltningen och pendlingsregionen. Personalminskningarna ska ske genom pensioneringar, annan avgång och visstidsanställningar som löper ut. Det föreslås att de anställda inom polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken i administrativt hänseende ska övergå till Polisstyrelsen i fråga om sina arbetsuppgifter. De anställda ska enligt förslaget stanna kvar vid polisinsättningarna på sina nuvarande placeringssorter tills omorganiseringen av Polisstyrelsen är genomförd.

Utvecklingen av de övriga polisenheternas verksamhet genom författningar på lägre nivå har personalkonsekvenser åtminstone för den lokala polisen och för Polisstyrelsen. Ändringen berör vid den lokala polisen (med undantag för Helsingfors och Västra Nyland) polischefer och biträdande polischefer och eventuellt också sektorcheferna vid den lokala polisen på det sätt som närmare bestäms i verkställighetsskedet, samt dem som arbetar i administrativa uppgifter och stöduppgifter vid den lokala polisen.

Vid organisationsförändringar inom statsförvaltningen bestäms personalens ställning i enlighet med gällande lagstiftning, tjänstekollektivavtalen och statsrådets principbeslut.

Enligt 5 § i statstjänstemannalagen (750/1994) får en tjänst inom ett ämbetsverk överföras till en annan enhet än den enhet som tjänsten har inrättats vid, och en tjänst som inte specificeras i statsbudgeten får även överföras till ett annat ämbetsverk. Andra

tjänster än sådana som specificeras i statsbudgeten överförs till en annan enhet inom samma ämbetsverk genom beslut av ämbetsverket, om inte något annat bestäms genom förordning, och till ett annat ämbetsverk inom samma ministeriums förvaltningsområde genom beslut av ministeriet. Om en tjänst inte är vakant kan den överföras endast med tjänstemannens samtycke. Tjänster som specificeras i statsbudgeten överförs till en annan enhet vid samma ämbetsverk och övriga tjänster till ett ämbetsverk inom ett annat ministeriums förvaltningsområde genom beslut av statsrådet.

I statstjänstemannalagen finns sedan ingången av 2012 bestämmelser om tjänstmännens ställning vid olika slags organisationsförändringar i statsförvaltningen. I lagens 5 a § sägs det att i samband med omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen överförs tjänsterna och förflyttas de tjänstemän som utnämns till tjänsterna till samma ämbetsverk som uppgifterna överförs till. Tjänstemän som utnämns till ett tjänsteförhållande för viss tid övergår till anställning vid ämbetsverket för den tid tjänsteförhållandet varar. Tjänsten får överföras utan samtycke från tjänstemannen om tjänsten överförs inom eller till tjänstemannens pendlingsregion. Med pendlingsregion avses ett område enligt 1 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) som sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad. På tjänstemännens anställningsvillkor tillämpas vad som bestäms om villkoren i tjänstekollektivavtalen eller i lag. Avsikten är att statstjänstemannalagens 5 a § ska tillämpas på rörliga polisens och den lokala polisens personal, med undantag för chefstjänsterna, när personalen främst övergår till de nya polisrättningarna.

Enligt 5 b § i statstjänstemannalagen ändras benämningen på bl.a. en tjänst som chef vid ett ämbetsverk som är direkt underställt ett ministerium samt uppgifterna som hör till tjänsten till en tjänst vid det mottagande ämbetsverket vid den tidpunkt då omstruktureringen genomförs. Behörighet att ändra ovannämnda tjänst och uppgifterna som hör till tjänsten har det ministerium till vars förvaltningsområde det ämbetsverk hör där tjänstemannen arbetar före tidpunkten för

överföringen. Det föreslås att en motsvarande bestämmelse om chefen och biträdande chefen för rörliga polisen och direktören för Polisens teknikcentral tas in i övergångsbestämmelsen i polisförvaltningslagen.

I 5 c § 1 mom. i statstjänstemannalagen sägs det att om de uppgifter som hör till en tjänst ändras väsentligt i samband med en omstrukturering och en ny tjänst inrättas i stället för den tidigare tjänsten, kan den nya tjänsten första gången tillsättas utan att den förklaras ledig, om man till tjänsten utnämner en tjänsteman som utnämns till en tjänst vid det ämbetsverk som omstruktureras.

Enligt 6 § 2 mom. i polisförvaltningslagen indras tjänsterna som polischef för de polisrättningar som läggs ned, och en ny tjänst som polischef för polisrättningen inrättas. Den ovannämnda polischefstjänsten vid polisrättningen får första gången besättas utan att tjänsten ledigförklaras. Den som innehar en polischefstjänst som dras in ska omplaceras i uppgifter som motsvarar personens yrkesskicklighet och förmåga.

Enligt 27 § 1 mom. i statstjänstemannalagen har en myndighet rätt att säga upp en tjänsteman om ämbetsverket eller den enhet där tjänstemannen arbetar läggs ner eller om tjänstemannens uppgifter eller ämbetsverkets möjligheter att erbjuda honom eller henne uppgifter minskar väsentligen och inte bara tillfälligt. Myndigheten har dock inte rätt att säga upp en tjänsteman av de orsaker som nämns i 1 mom., om tjänstemannen med hänsyn till sin yrkesskicklighet och förmåga skäligen kan omplaceras eller utbildas för nya uppgifter inom samma ämbetsverk eller om tjänsten med stöd av 5 § överförs till ett annat ämbetsverk. Utgångspunkten för personalarrangemangen i samband med genomförandet av omstruktureringen av polisförvaltningen som helhet är att i enlighet med 27 § i statstjänstemannalagen och statsrådets principiella riktlinjer placera de anställda inom deras pendlingsregion i uppgifter som motsvarar deras yrkesskicklighet och förmåga. Om uppgifterna ändras strävar man efter att den nya uppgiften ska ha samma kravnivå som den tidigare uppgiften.

Utgångspunkten enligt propositionen är att den ordinarie personalens anställning ska tryggas inom pendlingsregionen, att persona-

len eventuellt kan omplaceras och att olika uppgiftsarrangemang kan genomföras. En annan utgångspunkt är att en tjänsteman är skyldig att ta emot en erbjuden uppgift inom pendlingsregionen om den motsvarar tjänstemannens yrkesskicklighet och kompetens. För överföringen av en tjänst behövs inte tjänstemannens samtycke.

Utgångspunkten för uppgiftsarrangemangen är att personalens ställning ska tryggas genom att man följer de principer som fastställs i statsrådets principbeslut av den 26 januari 2012 om ordnande av statsanställdas ställning vid organisationsförändringar (FM/201/00.00.02.2012) och i tillämpningsanvisningarna till beslutet. Enligt anvisningarna är målet att en person som berörs av en omställning ska omplaceras till sådana nya uppgifter som i fråga om svårighetsgrad, arbetets natur och lön så bra som möjligt motsvarar personens uppgifter före omställningen. Enligt anvisningarna är syftet med förfaringssätten i fråga om personalarrangemang vid interna organisationsförändringar inom statsförvaltningen att stödja en omplacering i arbetslivet och i främsta hand inom statsförvaltningen, när det gäller anställda som berörs av omställningar. Omplaceringen underlättas om personalen är redo för förändringar och förflyttning till en ny enhet eller nya arbetsuppgifter inom sin egen pendlingsregion. Dessutom är det enligt anvisningarna viktigt att trygga och utöka den berörda personalens kompetens så att omplaceringen till nya uppgifter utfaller väl. Syftet med förfaringssätten är också att säkerställa att äldre personer hålls kvar i arbetslivet. Då det gäller att stödja personalen iaktas ett förfaringssätt i flera steg. Det primära målet är att den personal vid en verksamhetsenhet vars uppgifter förändringen gäller och som erbjuds uppgifter inom en ny organisation eller en organisation som överförs övergår i tjänst hos denna organisation. Om en person inte övergår försöker man hitta likadana eller motsvarande uppgifter vid den nuvarande verksamhetsenheten. Om det inte finns sådana uppgifter att erbjuda, ges personen de hjälpmedel och den vägledning som behövs för att söka nytt arbete vid en annan verksamhetsenhet inom statsförvaltningen inom samma pendlingsregion. Arbetsgivaren stöder genom till buds

stående stödåtgärder personen i hans eller hennes försök att hitta nytt arbete. Det stöd som syftar till att främja en omplacering upphör emellertid, om personen i fråga frånsäger sig ett arbete med samma kravnivå inom sin pendlingsregion. Finansministeriet har även utfärdat ett beslut om ledning av omställningar samt omställningsskydd inom statsförvaltningen (FM/305/00.00.00/2012).

Enligt finansministeriets anvisningar om de principer som ska iaktas när tjänster tillsätts (FM1/01/2009), vars giltighet har förlängts till slutet av 2014 (FM/2165/00.00.00/2011), har ministerierna och ämbetsverken befogenhet att placera ämbetsverkets gemensamma tjänster på ett sätt som de anser vara ändamålsenligt med tanke på verksamhetsbehoven. När tjänster placeras och någon förordnas till en uppgift ska man fästa särskild vikt vid att förfarandet stämmer överens med de villkor som ställs inom systemet för tjänstutnämning, dvs. öppenhet och objektiv bedömning av utnämningsskäl och behörighetsvillkoren. Detta kan enligt anvisningarna åtminstone göras genom att de tjänstemän som är intresserade av uppgiften kan anmäla sitt intresse och genom att normalt förfarande för tillsättning av en tjänst iaktas i tillämpliga delar vid förordnande till en uppgift. Detta kräver bedömning av behörighetsvillkoren och jämförelse av personers meriter på samma sätt som vid utnämning till en tjänst i allmänhet. Förfarandet vid förordnande till en uppgift ska uppfylla rättsprinciperna för god förvaltning.

Uppgiftsarrangemangen i fråga om polischefen och biträdande polischefen vid den lokala polisen ska enligt förslaget huvudsakligen genomföras genom ett internt anmälningsförfarande. Ett motsvarande förfarande har använts i samband med tidigare reformer av polisens förvaltningsstruktur. Det föreslås att alla personer i ordinarie tjänst som uppfyller behörighetsvillkoren ska ha rätt att anmäla sig till en tjänst. Tjänstearrangemangen ska enligt förslaget genomföras särskilt för varje personalgrupp på så sätt att alla personer som har behörighet för uppgifterna och som omfattas av anmälningsförfarandet samtidigt kan anmäla sitt intresse för alla de uppgifter inom personalgruppen som anmälningsförfarandet gäller. En uppgift som efter

anmälningsförfarandet och samtal om ändring av befattningsbeskrivningen ännu är ledig kan enligt förslaget tillsättas genom ett öppet ansökningsförfarande. Vid omorganiseringen ska man enligt förslaget utnyttja möjligheten till pensionsavgångar och uppgiftsarrangemang.

Språkliga konsekvenser

Propositionens språkliga konsekvenser berör i huvudsak rörliga polisen. Rörliga polisen är en tvåspråkig myndighet med finska som majoritetens språk. Om rörliga polisens personal med stöd av lag övergår till den polisnärhet som inrättas på det område där personalen för närvarande arbetar, kommer detta att påverka de krav som ställs på personalens språkkunskaper. Vid polisnärhetar i tvåspråkiga områden förblir kraven på språkkunskaper i fråga om rörliga polisens personal oförändrade, medan kraven lindras i fråga om rörliga polisens personal vid polisnärhetar i enspråkiga områden.

När det gäller utvecklingen av de övriga polisnärheternas verksamhet är det i huvudsak den lokala polisen som berörs av de språkliga konsekvenserna. I samband med den förvaltningsstrukturereform som trädde i kraft år 2010 inrättade man i syfte att trygga den svenskspråkiga servicen regionala enheter enligt 6 § 2 mom. i språklagen (423/2003). Dessa regionala enheter är områdena för Rasborgs härad, Pedersöre härad, Korsholms härad, Närpes härad och Åbolands härad, och vid dessa enheter är uppgifterna och den språkliga statusen oförändrade. De regionala enheterna har inrättats för att trygga den svenskspråkiga servicen, och avsikten är inte att de ska ha regional behörighet. De regionala enheterna kan också ges särskilt ansvar när det gäller att utveckla den svenskspråkiga servicen inom hela polisnärhetens område. Den språkliga statusen för en polisnärhets regionala enhet bestäms enligt språklagens 6 § 2 mom. De regionala enheterna består av tvåspråkiga härad med svenskspråkig majoritet som till sin språkliga status är tvåspråkiga enheter med svenska som majoritetens språk och där arbetspråket är svenska. Kraven på språkkunskaper i de regionala enheterna överensstämmer med kraven på

språkkunskaper i ett tjänsteområde med svenskspråkig majoritet.

Den språkliga statusen för polisnärheterna i häraderna bestäms utifrån den språkliga indelningen av kommunerna inom distriktet. Den nya distriktsindelning för polisnärheterna i häraderna som hänför sig till strukturen inom den lokala polisen påverkar polisnärheternas språkliga indelning. Största delen av distriktet för de polisnärheterna i häraderna som planeras bli indragna kommer enligt förslaget att vid ingången av 2014 i fråga om sin språkliga status höra till distriktet för sådana nya polisnärheterna i häraderna som har samma språkliga status som de polisnärheterna som planeras bli indragna. En del av distriktet för enspråkiga polisnärheterna som kommer att dras in kommer enligt förslaget i fortsättningen att höra till distriktet för tvåspråkiga polisnärheterna med finska som majoritetens språk.

En person som har utnämnts till en ordinarie tjänst inom polisförvaltningen kan förflyttas till en av de nya polisnärheterna som inleder sin verksamhet år 2014 trots att behörighetsvillkoren beträffande språkkunskaperna ändras. När en person till följd av omstruktureringen av polisförvaltningen övergår till en polisnärhet med en annan språklig status medför detta dock ingen ändring i personens behörighet beträffande språkkunskaperna, som bestäms enligt situationen den 31 december 2013. Om en tjänsteman som har utnämnts till en viss tjänst söker en annan tjänst eller ett tjänsteförhållande för viss tid med andra behörighetsvillkor beträffande språkkunskaperna än den tjänst som tjänstemannen har utnämnts till, ska tjänstemannen särskilt visa att han eller hon har den språkkunskap som krävs. I sådana situationer kommer behörighetsvillkoren beträffande språkkunskaperna att bli strängare.

I samband med omorganiseringen av polisförvaltningen föreslås inga ändringar i språkkunskapskraven för polismän. För deras vidkommande iaktas i fråga om språkkunskapskraven de gällande behörighetsvillkoren samt de övergångsbestämmelser och tolkningsanvisningar som gäller behörighetsvillkoren, enligt samma principer som i de tidigare förvaltningsstrukturereformerna. Ur medborgarnas synvinkel kommer t.ex. alla de

uppgifter som för närvarande sköts av rörliga polisen att skötas av den lokala polisen. Reformen kommer alltså inte att påverka polisens kunder. Med hjälp av intern resultatstyrning kommer man inom polisförvaltningen att utvärdera, utreda och trygga tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna också i praktiken.

3.4 Samhälleliga konsekvenser

Konsekvenser för medborgarna

Den tredje fasen i omstruktureringen av polisförvaltningen syftar till att vidmakthålla den goda nivån på polisverksamheten. Genom att rikta in besparingarna på lednings-, förvaltnings- och stödfunktionerna kan man säkerställa att det finns resurser för arbetet i fält. Ur medborgarnas synvinkel kommer alla de uppgifter som för närvarande sköts av rörliga polisen att skötas av de övriga polis enheterna, främst den lokala polisen. Avsikten är att t.ex. trafikövervakningens omfattning och effektivitet och trafiksäkerhetsarbetet liksom även fördelningen av verksamheten inom landet ska förbli oförändrade. Sparåtgärderna ska enligt förslaget riktas in på förvaltnings- och ledningsstrukturerna och inte på den operativa verksamheten.

Bedömning av könsrelaterade konsekvenser

Bestämmelserna om polisens förvaltningsstruktur och organisation är könsneutrala och gäller på lika villkor för män och kvinnor. Av det totala antalet anställda vid polisen är 28,7 procent kvinnor och 71,3 procent män. Av polismännen är cirka 14 procent kvinnor och cirka 86 procent män.

Konsekvenserna av förslaget att lägga ned rörliga polisen berör alla personalgrupper inom polisen. Det som är avgörande för rörliga polisens personal med tanke på de könsrelaterade konsekvenserna är inte könet utan vilken personalgrupp personen hör till. Största delen av rörliga polisens personal övergår med sina uppgifter till den polis inrättning som inrättas inom det område där personalen för närvarande finns. Bland dem som utför trafikövervakning vid rörliga polisen finns både män och kvinnor och förändringen gäll-

er på lika villkor varter könet. I rörliga polisens ledning är männen i majoritet medan kvinnorna är i majoritet bland rörliga polisens administrativa personal och stödpersonal. Avsikten är att man i fråga om ovan nämnda personalgrupper ska iakttä ett anmälningsförfarande, vilket eventuellt kan medföra ändringar i uppgifterna. Den grundläggande principen inom samtliga personalgrupper är emellertid att den ordinarie personalens ställning ska tryggas. I regel förväntas ingen personalgrupp drabbas av uppsägningar.

I övrigt kommer de personalkonsekvenser som bör beaktas inom ramen för omstruktureringen av polisförvaltningen som helhet att gälla alla polis enheter. Inom den lokala polisen berör konsekvenserna polis chefer och biträdande polis chefer och eventuellt också sektor cheferna vid den lokala polisen på det sätt som närmare bestäms i verkställighets skedet, samt dem som arbetar i administrativa uppgifter och stöd uppgifter. Av de chefer vid den lokala polisen som berörs av reformen är cirka 98 procent män och cirka 2 procent kvinnor. Av dem som arbetar i administrativa uppgifter och stöd uppgifter är 96 procent kvinnor och 4 procent män, medan kvinnorna utgör 55 procent och männen 45 procent av de övriga personal grupperna. Bland befälet är andelen män 91 procent och andelen kvinnor 9 procent. När det gäller chefer och befäl berör omställningarna i huvudsak män, medan omorganiseringen av de administrativa uppgifterna och stöd uppgifterna i huvudsak berör kvinnor. I de övriga polis enheterna berör omställningarna relativt jämnt såväl män som kvinnor.

Vid reformen försvinner en betydande andel chefs uppgifter i den högsta ledningen genom att man utnyttjar naturliga avgångar. Genom reformen får både kvinnor och män färre möjligheter att avancera till de högsta lednings uppgifterna. Ett centralt mål inom polis förvaltningen har varit att öka andelen kvinnor i lednings uppgifter och inom polisens personal överlag. När antalet uppgifter minskar blir det således svårare också för kvinnorna att avancera till de högsta lednings uppgifterna. Däremot påverkar reformen inte i övrigt möjligheterna att nå mål-

sättningarna beträffande andelen kvinnor inom polisens personal.

Också när det gäller de administrativa uppgifterna och stöduppgifterna medför reformen omorganiseringar och minskningar av antalet uppgifter. Minskningarna genomförs så att man utnyttjar naturliga avgångar. Även om antalet administrativa uppgifter och stöduppgifter rationaliseras och effektiviseras förväntas i regel inga uppsägningar, och reformen ändrar normalt inte könsfördelningen inom de administrativa uppgifterna och stöduppgifterna.

Om reformen genomförs på det sätt som föreslås kommer det i framtiden inom polisförvaltningen att finnas färre administrativa uppgifter, stöduppgifter och högre ledningsuppgifter. Polisförvaltningens sysselsättande roll kommer därför att minska i någon mån. Samtidigt kommer en stor mängd personer inom ovannämnda personalgrupper att gå i pension, vilket främjar personalomsättningen och arbetsrotationen bland personalen.

4 Beredningen av propositionen

4.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

I den slutrapport som den arbetsgrupp som granskade utvecklingen av polisens resultatstyrning och resursfördelning (IM051:00/2011) offentliggjorde den 6 mars 2012 (inrikesministeriets publikation 4/2012) ingick förslag om genomförande av en reform av servicenätverket, fortsatta investeringar i produktiviteten, lagstiftningsreformer som gäller uppgifterna och befogenheterna samt omstruktureringar. I projektet deltog företrädare för finansministeriet, inrikesministeriet, Polisstyrelsen, rörliga polisen, polisinsättningen i Mellersta Finland och Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf samt Finlands Polisorganisationers Förbund rf. En företrädare för den sistnämnda föreningen anmälde en avvikande åsikt till slutrapporten.

Inrikesministeriet tillsatte den 12 april 2012 ett projekt för att utveckla polisens förvaltningsstruktur. I projektet deltar företrädare för inrikesministeriet, Polisstyrelsen, rörliga

polisen, skyddspolisen, centralkriminalpolisen, Polisyrkeshögskolan, polisinsättningar i Helsingfors, Egentliga Finland och Mellersta Finland samt Finlands Polisorganisationers Förbund rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf och Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf. Projektets mandat sträcker sig till utgången av 2015. Projektet syftar till att kartlägga nuläget och förverkligandet av omstruktureringen av polisförvaltningen (Pora I och II) utgående från de mål som uppställts för den, utarbeta ett förslag till att lätta upp Polisstyrelsen strukturer, utreda behovet av polisens ansvarsområden vid de regionala förvaltningsmyndigheterna och utarbeta ett förslag till användning av andra samarbetsformer för fullgörande av ansvarsområdenas uppgifter. Dessutom syftar projektet till att lägga fram ett förslag till minskning av antalet riksomfattande polisenheter och en uppskattning av dess konsekvenser för uppgiftsområdena, ett förslag till minskning av antalet polisinsättningar och en uppskattning av dess konsekvenser för polisinsättningarnas uppgiftsområden samt utarbeta ett förslag till polisens servicenätverk och ett förslag till ordnande av polisutbildning. Inom ramen för projektet ska man också granska stödfunktionerna i anslutning till polisens resurser och deras användning, lägga fram ett förslag som gäller personalens ställning vid omorganiseringen, lägga fram andra nödvändiga förslag till effektivisering av polisens verksamhet, utvärdera och följa upp konsekvenserna av omorganiseringen i fråga om verksamheten, ekonomin och personalen, bereda de nödvändiga regeringspropositionerna och säkerställa verkställigheten av de överenskomna ändringarna från och med den 1 januari 2014. I sitt förslag (inrikesministeriets publikation 34/2012) lägger projektgruppen fram huvudsakliga riktlinjer för hela polisförvaltningen. Förslagen gäller i synnerhet Polisstyrelsen och polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken, rörliga polisen samt den lokala polisen. Dessutom föreslår projektgruppen att centralkriminalpolisens verksamhet ska utvecklas och skyddspolisens verksamhet effektiviseras, att polisutbildningen ska ses över och att Polisyrkeshögskolans verksamhet ska effektiviseras.

Företrädare för centralkriminalpolisen, rörliga polisen, polisinnrättningen i Helsingfors och Finlands Polisorganisationers Förbund rf anmälde avvikande åsikter till projektarbetsgruppens förslag. Ett diskussionsmöte har ordnats i fråga om förslagen inom projektet.

I februari 2013 lade projektgruppen fram förslag till omorganisering av verksamheten vid Polisens teknikcentral och utveckling av polisens servicenät (inrikesministeriets publikation 6/2013). Företrädare för centralkriminalpolisen och Finlands Polisorganisationers Förbund rf anmälde avvikande åsikter till förslagen.

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet med utgångspunkt i projektarbetsgruppens förslag och inrikesministeriets beslut av den 2 oktober om riktlinjerna för utvecklandet av polisens förvaltningsstruktur (Pora III). Alla förslag från projektgruppen kräver inte ändringar på lagnivå, utan vissa förslag kan genomföras genom ändringar av författningar på lägre nivå eller genom andra administrativa åtgärder. Samarbetsförhandlingar har förts om propositionen i polisens riksomfattande samarbetsdelegation och i inrikesförvaltningens samarbetsorgan. De ändringar som gäller Polisens teknikcentral har behandlats i Polisens teknikcentrals samarbetsorgan.

4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utkastet till proposition sändes på remiss till justitieministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet, inrikesministeriets räddningsavdelning och migrationsavdelning samt gränsbevakningsväsendets stab, polisenheterna, justitiekanslersämbetet, riksdagens justitieombudsmans kansli, Migrationsverket, Riksåklagarämbetet, nödcentralsverket, Tullstyrelsen, försvarsmakten, regionförvaltningsverken, landskapsförbunden, Trafikverket, Trafikskyddet, Centralen för undersökning av olyckor, Finlands Polisorganisationers Förbund rf, Löntagarorganisationen Pardia rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Poliisi-, ulosot-

to-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry, Poliisihallinnon Päälliköt ja Asiantuntijat ry, Suomen nimismiesyhdistys ry och Poliisilakimiehet ry. Dessutom gav Svenska Finlands folkting, Trafikförsäkringscentralen, Rahtarit ry och Moottoriliikenteen Keskusjärjestö ry, Suomen Taksiliitto ry, Finlands Transport och Logistik SKAL rf och ProUnioni ry utlåtanden om propositionen.

I sina utlåtanden motsatte sig organisationerna nedläggningen av rörliga polisen. Flera remissinstanser var oroliga för hur kvaliteten och nivån på trafiksäkerheten och trafikövervakningen bevaras vid reformen. Ett antal ämbetsverk motsatte sig upphävandet av polisens ansvarsområden vid regionförvaltningsverken. Allmänt taget uppmärksammade man i utlåtandena bl.a. konsekvenserna för personalen, de ekonomiska konsekvenserna och de språkliga konsekvenserna av propositionen. Utgående från utlåtandena gjordes preciseringar i propositionen. Det har gjorts ett sammandrag av utlåtandena.

Projektgruppen sände den helhet som omfattar nedläggningen av Polisens teknikcentral och utvecklingen av dess funktioner på remiss vid årsskiftet 2012—2013. Följande aktörer ombads lämna yttranden: polisenheterna, staben för gränsbevakningsväsendet, försvarsmakten, Krishanteringscentret, Tullen, Brottsförhållningsmyndigheten, Kouvola stad, Finlands Polisorganisationers Förbund rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL och Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf.

Polisenheterna, som är Polisens teknikcentrals viktigaste kunder, ställde sig positiva till de centrala riktlinjerna i reformen. I yttrandena uppmärksammade man bl.a. tryggheten av expertisen, en utveckling av säkerhetsmyndigheternas samarbete, konsekvenserna för personalen och bevarandet av butikerna. De anställda vid Polisens teknikcentral var kritiska till förslaget och Finlands Polisorganisationers Förbund rf motsatte sig det. Projektgruppen har gjort ett sammandrag av yttrandena.

5 Samband med andra propositioner

Samtidigt med denna proposition behandlas i riksdagen regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av passlagen och lag om upphävande av vissa bestämmelser i lagen om ändring av passlagen (RP 188/2012 rd), där det även föreslås att passlagens 6 § ska ändras så att ändringen träder i kraft före ändringarna i denna proposition. Likaså behandlas i riksdagen regeringens proposition till riksdagen med förslag

till lagar om ändring av polislagen och vissa lagar som har samband med den. Där föreslås det också att 5 kap. 10 § 3 mom. i polislagen ska ändras så att ändringarna träder i kraft samtidigt, vid ingången av 2014. I anslutning till totalreformen av polisens förvaltningsstruktur har det till riksdagen även överlämnats en regeringsproposition med förslag till en reform av polisutbildningen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Polisförvaltningslagen**

1 §. Polisförvaltningen och polisenheterna. I 2 mom. anges vilka enheter som lyder under Polisstyrelsen. Det föreslås att man i paragrafen inte längre ska nämna rörliga polisen och Polisens teknikcentral, som läggs ned som administrativa polisenheter, och inte heller bemyndigandet enligt vilket det genom förordning av inrikesministeriet bestäms om de regionalförvaltningsmyndigheter där det finns ett ansvarsområde för polisen. Avsikten är att det inte längre i fortsättningen ska finnas ansvarsområden för polisen vid regionförvaltningsverken.

4 §. Polisstyrelsen. Paragrafens 3 mom. föreslås bli upphävt. Momentet innehåller bemyndiganden att utfärda bestämmelser och föreskrifter om de av Polisstyrelsens uppgifter som sköts inom polisens ansvarsområde vid regionalförvaltningsmyndigheten och om de övriga uppgifterna för polisens ansvarsområde vid regionalförvaltningsmyndigheten, om behörigheten samt om verksamhetsområdet och utvidgning av det.

6 §. Den lokala polisen. I 2 mom. sägs det bl.a. att när polisnrättningen bildas övergår personalen och överförs tjänsterna vid de polisnrättningar som läggs ned till den polisnrättning som inrättas. För överföringen av en tjänst behövs inte tjänstemannens samtycke. Statstjänstemannalagen utökades genom en ändring som trädde i kraft vid ingången av 2012 med en ny 5 a § (1548/2011) som innehåller motsvarande bestämmelser om omstrukturering av alla funktioner inom statsförvaltningen. Därför föreslås det att bestämmelsen ovan stryks ur polisförvaltningslagen. Momentet föreslås även i fortsättningen innehålla bestämmelser om tjänsterna som polischef för de polisnrättningar som läggs ned, om tillsättande av nya tjänster och om placeringen av den som innehar en polischefstjänst, så att man kan följa samma förfarande som i den första fasen av omorganiseringen inom den lokala polisen. Avsikten är att tillsätta tjänsterna genom ett anmälningss-

förfarande. På alla tjänstemän ska man tillämpa principen i statstjänstemannalagen att en tjänst får överföras utan samtycke från tjänstemannen om den överförs inom eller till tjänstemannens pendlingsregion.

7 §. Den lokala polisens uppgifter. Paragrafens 1 mom. innehåller bestämmelser om den lokala polisens uppgifter. I 2 mom. föreslås en ändring som innebär att alla enheter inom den lokala polisen är likvärdiga när det gäller uppgiftsbeskrivningen. Därför föreslås en strykning av momentets bestämmelse att polisnrättningen i Helsingfors dessutom har särskilda uppgifter som grundar sig på dess ställning som polisnrättning i huvudstaden med dess speciella distrikt och på Polisstyrelsens föreskrifter. Enligt det föreslagna momentet kan en polisnrättning dessutom ha särskilda uppgifter som grundar sig på dess speciella distrikt eller på andra omständigheter. I fortsättningen bestämmer Polisstyrelsen om alla de särskilda uppgifter vars skötsel det är meningen att koncentrera till en viss polisnrättning. Sådana uppgifter är t.ex. de särskilda uppgifter som polisnrättningen i Helsingfors har och de av rörliga polisens nuvarande uppgifter som hänför sig till republikens presidents säkerhet.

11 §. Rörliga polisen. Eftersom det föreslås att rörliga polisen ska läggas ned som en separat administrativ enhet och de särskilda uppgifter som den sköter omorganiseras så att resurserna för dem kvarstår, upphävs 11 §, som innehåller bestämmelser om rörliga polisens uppgifter. Rörliga polisens uppgifter enligt lag är delvis desamma som den lokala polisens enligt 7 §. I dessa uppgifter ingår att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, att leda och övervaka trafiken samt verka för att trafiksäkerheten främjas, att verka för förebyggande av brottslighet och att undersöka brott och andra händelser som äventyrar den allmänna ordningen och säkerheten. I fortsättningen bestämmer Polisstyrelsen med stöd av 7 § om den lokala polisens särskilda uppgifter, t.ex. att svara för polisverksamheten vid Helsingfors-Vanda flygplats. Den lokala polisen ska utgöra en polisreserv på det sätt som senare planeras.

13 §. Polisens teknikcentral. Eftersom det föreslås att Polisens teknikcentral ska läggas ned som en separat administrativ enhet under Polisstyrelsen och de särskilda uppgifter som den sköter omorganiserar så att resurserna för dem kvarstår, upphävs 13 §, som innehåller bestämmelser om centralens uppgifter.

Enligt förslaget ska de uppgifter som Polisens teknikcentral har dels överföras på Polisstyrelsen, dels läggas ut på entreprenad. De anskaffningar som Polisstyrelsen sköter ska huvudsakligen gälla polis enheterna. De övriga kunderna är så gott som uteslutande aktörer inom statsförvaltningen. Om någon utanför statsförvaltningen är kund, regleras försäljningen av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Upphandlingen regleras genom den nationella upphandlingslagstiftningen och EU:s upphandlingsdirektiv. Inom EU är ett nytt upphandlingsdirektiv, kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om offentlig upphandling KOM(2011) 896 slutlig, under beredning. Där föreslås 20 procent som gräns för extern försäljning. Det är ännu öppet när direktivet träder i kraft. Med tanke på organiseringen och regleringen av verksamheten vid Polisens teknikcentral behövs det inte längre några separata bestämmelser om de uppgifter som Polisstyrelsen sköter, utan det är meningen att uppgiften ska höra till uppgifterna av allmän natur inom Polisstyrelsens verksamhetsområde.

1.2 Polislagen

10 §. Beslut om teleövervakning. Det föreslås att bestämmelsen i 5 kap. 10 § 3 mom. i den polislagen som träder i kraft vid ingången av 2014 (872/2011) att chefen för rörliga polisen kan besluta om teleövervakning ska strykas. Chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen och chefen för en polisinsättning behåller sin beslutanderätt.

1.3 Passlagen

6 §. Ansökan om pass. Sökanden ska personligen lämna in passansökan till en polisinsättning. Ansökan om pass som utfärdas på Helsingfors-Vanda flygplats kan också lämnas till rörliga polisen på flygplatsen. Enligt

förslaget ska bestämmelsen i 1 mom. om rörliga polisens befogenheter på Helsingfors-Vanda flygplats strykas. I fortsättningen kan ansökan om pass lämnas till den polisinsättning som finns på Helsingfors-Vanda flygplatsområde.

10 §. Utfärdande av pass. I 2 mom. föreskrivs att pass utfärdas av en polisinsättning. På Helsingfors-Vanda flygplats kan pass även utfärdas av rörliga polisen. Bestämmelsen om rörliga polisen föreslås bli struken på samma sätt som i 6 §.

1.4 Utlänningslagen

123 §. Beslut om tagande i förvar och placering av utlänningar som tagits i förvar. Enligt 1 mom. kan beslut om tagande i förvar inom polisen fattas av en polisman som hör till befälet vid en polisinsättning eller vid centralkriminalpolisen, skyddspolisen eller rörliga polisen. Det föreslås att bestämmelsen om beslutanderätten för befälet vid rörliga polisen stryks ur momentet.

1.5 Lagen om regionförvaltningsverken

3 §. Förhållande till annan lagstiftning. I paragrafen föreslås en sådan ändring att hänvisningen till polisförvaltningslagen stryks.

4 §. Regionförvaltningsverkens verksamhetsområde och uppgifter. Det föreslås att 2 mom. 5 punkten, där det föreskrivs om regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller polisväsendet, upphävs.

6 §. Regionförvaltningsverkens behörighet samt deras verksamhetsområden och utvidgningen av dessa. Enligt förslaget ska den bestämmelse i 2 mom. upphävas som anger att bestämmelser om utvidgning av ett regionförvaltningsverks verksamhetsområde i fråga om uppgifter som gäller polisväsendet utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

9 §. Ordnande av den strategiska planeringen och styrningen i vissa fall. I 1 mom. föreslås en sådan ändring att de särskilda bestämmelserna om regionförvaltningsverkens strategiska planering och styrning i fråga om polisväsendet stryks. Dessutom föreslås det att hänvisningen till polisförvaltningslagen stryks i 2 mom.

10 §. Styrning av verksamheten. Det föreslås att bestämmelsen i 1 mom. om Polisstyrelsens behörighet i fråga om styrningen av verksamheten vid regionförvaltningsverken stryks.

11 §. Ledning. Paragrafens 2 mom. föreslås bli ändrat på så sätt att bestämmelsen om Polisstyrelsens behörighet att besluta vilka uppgifter och vilket ansvar chefen för ansvarsområdet för polisväsendet har stryks. Dessutom stryks de särskilda bestämmelserna i 3 mom. om polisväsendets deltagande i arbetet inom regionförvaltningsverkets ledningsgrupp.

12 §. Beslutanderätt. De särskilda bestämmelserna i 1 och 2 mom. om beslutanderätten vid regionförvaltningsverken i ärenden som gäller polisväsendet föreslås bli strukna.

13 §. Regionförvaltningsverkens arbetsordning. Det föreslås att de särskilda bestämmelserna i 1 mom. om undantag för polisväsendet i arbetsordningen för ett regionförvaltningsverk ska strykas. Dessutom ändras 2 mom. på så sätt att bestämmelsen om Polisstyrelsens behörighet att besluta om arbetsordningen för polisväsendets ansvarsområde inom ett regionförvaltningsverk stryks.

14 §. Tillsättning av tjänster. Enligt förslaget ska 1 och 2 mom. ändras på så sätt att de särskilda bestämmelserna om polisväsendet stryks i fråga om tillsättning av tjänster inom ett regionförvaltningsverk.

17 a §. Samarbete mellan regionförvaltningsverken och polisen. Lagen föreslås bli utökad med en ny bestämmelse om samarbete mellan regionförvaltningsverken och polismyndigheterna och om de ärenden som ska skötas i samarbete. Paragrafen föreslås dessutom innehålla ett bemyndigande att utfärda förordning om hur samarbetet ska organiseras i praktiken. Bestämmelserna påverkar inte innehållet i regionförvaltningsverkens eller polismyndigheternas egentliga uppgifter eller behörigheten i fråga om dem.

Enligt 4 § 2 mom. 5 punkten i den gällande lagen om regionförvaltningsverken ska regionförvaltningsverken sköta det regionala myndighetssamarbetet inom polisväsendet samt samordna beredskapen och beredskapsplaneringen för polisväsendet. Regionförvaltningsverken ska enligt 2 mom. 1 punkten i samma paragraf utvärdera den regionala

tillgången till basservice. Detta har också gällt utvärdering av polisväsendets tjänster. Dessutom har regionförvaltningsverken vissa andra uppgifter i anslutning till beredskap och säkerheten i samhället. Hit hör uppgifterna enligt 4 § 2 mom. 3 punkten att samordna beredskapen och beredskapsplaneringen och att främja säkerhetsplaneringen inom region- och lokalförvaltningen. Enligt 2 mom. 4 punkten ska regionförvaltningsverken också stödja behöriga myndigheter vid ledningen av säkerhetssituationer och främja myndigheternas samarbete i dessa frågor. Propositionen innebär att uppgifter som gäller polisväsendet inte längre sköts av regionförvaltningsverken och att de ansvarsområden för polisväsendet som har funnits vid regionförvaltningsverken dras in. Det är dock meningen att regionförvaltningsverken också i fortsättningen ska spela en viktig roll inom det myndighetssamarbete som gäller samhällets beredskap och inre säkerhet och inom samordningen av detta samarbete. Därför är det motiverat att regionförvaltningsverken och polismyndigheterna bedriver ett nära samarbete i dessa frågor också i framtiden. För de föreslagna bestämmelserna talar dessutom också ståndpunkterna i slutrapporten från den arbetsgrupp som har berett den tredje fasen i reformen av polisens förvaltningsstruktur och regionförvaltningsverkens yttanden om utkastet till en redogörelse till riksdagen om regionförvaltningsreformen.

I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om samarbetet mellan regionförvaltningsverken och polisinsrättningarna. Ett syfte med de föreslagna bestämmelserna är att säkerställa att parterna i detta samarbete förfogar över en tillräckligt heltäckande och mångsidig sakkunskap om beredskapen och säkerheten i samhället när de sköter ärenden som omfattas av deras behörighet. Det är meningen att beredningen av ärenden ska ske genom detta samarbete.

Enligt 1 punkten ska regionförvaltningsverken och polisinsrättningarna inom deras verksamhetsområden samarbeta i ärenden som gäller samordning av den regionala beredskapen och beredskapsplaneringen. Den föreslagna bestämmelsen stöder regionförvaltningsverken när de har hand om uppgifter

som avses i 4 § 2 mom. 3 punkten i lagen om regionförvaltningsverken.

I 2 punkten föreslås det att regionförvaltningsverken och polisinrättningarna inom deras verksamhetsområden ska samarbeta i ärenden som gäller främjande av säkerhetsplaneringen inom region- och lokalförvaltningen. Den föreslagna bestämmelsen stöder regionförvaltningsverken när de har hand om uppgifter som avses i 4 § 2 mom. 3 punkten i lagen om regionförvaltningsverken.

Enligt 3 punkten ska regionförvaltningsverken och polisinrättningarna inom deras verksamhetsområden samarbeta i ärenden som gäller stödjande av de behöriga myndigheterna inom området när de leder säkerhets-situationer, och i ärenden som gäller samordning av dessa myndigheters verksamhet. Den föreslagna bestämmelsen stöder regionförvaltningsverken när de har hand om uppgifter som avses i 4 § 2 mom. 4 punkten i lagen om regionförvaltningsverken.

I 4 punkten föreslås det att regionförvaltningsverken och polisinrättningarna inom deras verksamhetsområden ska samarbeta i ärenden som gäller annat regionalt myndighetssamarbete i fråga om polisväsendet.

I det föreslagna 2 mom. finns en bestämmelse om samarbetet mellan regionförvaltningsverken och Polisstyrelsen. Enligt momentet ska regionförvaltningsverken och Polisstyrelsen samarbeta i ärenden som gäller utvärdering av den regionala tillgången till polisens tjänster. Den föreslagna bestämmelsen stöder regionförvaltningsverken när de har hand om uppgifter som avses i 4 § 2 mom. 1 punkten i lagen om regionförvaltningsverken. Bestämmelsen är i överensstämmelse med den praxis som redan nu tillämpas och enligt vilken Polisstyrelsen har utvärderat tillgången till polisväsendets tjänster och även använt utvärderingen som stöd för sin egen utvärderingsverksamhet.

Enligt 3 mom. får bestämmelser om organiseringen av samarbetet och om förfarandena utfärdas genom förordning av finansministeriet. Eftersom regionförvaltningsverken spelar en stor och viktig roll som samordnare av myndigheternas verksamhet i ärenden som gäller samhällets beredskap och inre säkerhet, är det motiverat att förordningen utfärdas av finansministeriet. Det är meningen

att finansministeriet ska bereda förordningen i nära samarbete med inrikesministeriet, Polisstyrelsen och regionförvaltningsverken. Det handlar om den praktiska organiseringen av samarbetet mellan myndigheterna, dvs. en fråga utan egen vittsyftande eller principiell samhällelig betydelse. Av denna anledning och med beaktande av 80 § i grundlagen föreslås ministeriet få bemyndigandet att utfärda förordning.

1.6 Föreningslagen

43 §. *Upplösning och varning.* Enligt 1 mom. kan underrätten på en förenings hemort på talan av inrikesministeriet, allmän åklagare eller en föreningsmedlem förklara föreningen upplöst, om den utövar verksamhet som väsentligt strider mot lag eller god sed, som väsentligt strider mot dess syfte enligt stadgarna eller som strider mot tillstånd som avses i 4 § eller mot 35 § 3 mom. Enligt lagens 4 § får föreningar vars verksamhet omfattar övning i bruk av skjutvapen och som inte ska finnas endast för jakt inte bildas utan tillstånd av regionförvaltningsverket. Tidigare var länsstyrelsen tillståndsmyndighet. Efter den organisationsförändring inom polisförvaltningen som trädde i kraft 2010 kan uppgifter i anslutning till övervakning av föreningar inte anses höra till inrikesministeriet. Därför föreslås det att inrikesministeriet inte längre ska nämnas i 1 mom. som en myndighet med rätt att väcka talan. Uppgiften hänförs till upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet, och Polisstyrelsen ska vara behörig myndighet i stället för inrikesministeriet. Det är inte ändamålsenligt att åklagaren är den enda myndighet som kan kräva att en förening ska upplösas. Det är motiverat att åklagaren har denna behörighet i de fall då upplösningen är ett led i straffprocessen. Annars hör det inte till åklagarens uppgifter att upplösa föreningar, om upplösningen baserar sig på något annat än realisering av det straffrättsliga ansvaret. Termen allmän åklagare frångicks i lagen om åklagarväsendet (439/2011), och det föreslås att termen åklagare ska användas i paragrafen. Åklagare och föreningsmedlemmar ska fortfarande ha rätt att väcka talan.

44 §. Tillfälligt verksamhetsförbud. Enligt 2 mom. är inrikesministeriet vid sidan av en allmän åklagare behörigt att meddela ett tillfälligt verksamhetsförbud redan innan talan om upplösning av föreningen har väckts, om det är sannolikt att föreningen utövar verksamhet som väsentligt strider mot lag eller god sed eller att föreningen i strid med lag fortsätter en upplöst förenings verksamhet. Det föreslås att Polisstyrelsen nämns i stället för inrikesministeriet, med de motiveringar som anges i samband med 43 §.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Denna proposition är, liksom även det övriga genomförandet av reformen av förvaltningsstrukturen som helhet, förknippad med många ändringar av förordningar och med nya ministeriebeslut som ska utfärdas. Detta gäller åtminstone polisförvaltningsförordningen, en polisförordning som träder i kraft vid ingången av 2014, statsrådets förordning om inrikesministeriet (1567/2011), statsrådets förordning om distrikten för polisinsrättningarna i häradena (1031/2007), statsrådets förordning om regionförvaltningsverken, förordningen om statens tjänstekollektivavtal (1203/1987) och statsrådets förordning om trafiksäkerhetsdelegationen (964/2008). Andra författningar som ska ändras eller upphävas är inrikesministeriets arbetsordning (1036/2011), inrikesministeriets beslut om placeringsorterna för polisens övriga service-ställen, inrikesministeriets beslut om placeringsorterna för polisinsrättningarna och deras servicebyråer, en förordning av inrikesministeriet om polisens uniform som träder i kraft vid ingången av 2014, en förordning av inrikesministeriet om polisens avgiftsbelagda prestationer som träder i kraft vid ingången av 2014 och inrikesministeriets förordning om regionförvaltningsverkens ansvarsområden för polisväsendet (1110/2009). Vidare ska anvisningar och föreskrifter av Polisstyrelsen ändras.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. Åtgärder som krävs för verkställigheten av lagarna får vidtas innan de träder i kraft, med undantag för ändringen av föreningslagen vars verkställighet inte kräver några förberedande åtgärder. Innan lagen träder i kraft måste man inom polisförvaltningen åtminstone vidta åtgärder i anslutning till organiseringen av funktionerna samt personalarrangemangen och lokalfrågorna.

I övergångsbestämmelserna i den föreslagna lagen om ändring av polisförvaltningslagen sägs det att rörliga polisen och Polisens teknikcentral läggs ned som administrativa polisenheter och att andra ärenden som gäller polisväsendet och är anhängiga vid rörliga polisen än de ärenden som ska skötas av den lokala polisen, samt ärenden som är anhängiga vid Polisens teknikcentral, överförs till Polisstyrelsen för handläggning och avgörande. Polisstyrelsen ska också ansvara för de avtal och övriga utfästelser samt de rättigheter och skyldigheter som rörliga polisen och Polisens teknikcentral förbundit sig till under sin verksamhetstid.

Vid överföringen av tjänsterna som chef och biträdande chef för rörliga polisen och direktör för Polisens teknikcentral iakttas förfarandet enligt statstjänstemannalagens 5 b §, som bl.a. gäller tjänsterna som chef för ett ämbetsverk som lyder direkt under ett ministerium. Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen överförs tjänsterna till ett annat ämbetsverk när lagen träder i kraft, om inte den tjänsteman som utnämnts till en sådan tjänst har utnämnts till en tjänst vid det nya ämbetsverket eller till någon annan tjänst innan lagen träder i kraft. När lagen träder i kraft ändras benämningen på den tjänst som överförs och uppgifterna som hör till tjänsten till en tjänst vid det mottagande ämbetsverket. Behörig myndighet är Polisstyrelsen med stöd av 3 § 2 mom. 3 punkten i statstjänstemannaförordningen (971/1994). I övrigt finns bestämmelser om ställningen vid organisationsförändringar för de tjänstemän som omfattas av omorganiseringarna i statstjänstemannalagen och för polischefernas del i 6 § 2 mom. i polisförvaltningslagen.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Organiseringen av polisförvaltningen

Vid organiseringen av polisförvaltningen bör grundlagens bestämmelser om statsförvaltningen och om den administrativa indelningen beaktas. Enligt 119 § 2 mom. i grundlagen ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Med allmänna grunder avses här framför allt enhetens namn, verksamhetsområde, huvudsakliga uppgifter och befogenheter (RP 1/1998 rd, s. 174/II, GrUU 5/2008 rd, s. 2/I, GrUU 21/2009 rd, s. 2).

Utöver centralförvaltningsenheter kan staten ha regionala och lokala myndigheter, så som framgår av 119 § i grundlagen. Grunderna för statens region- och lokalförvaltning ska läggas fast i lag. Med förvaltningens grunder avses här region- och lokalförvaltningens allmänna struktur, till exempel grunderna för den administrativa indelningen och myndighetstyper. I övrigt får bestämmelser om region- och lokalmyndigheterna också utfärdas genom förordning. Denna rätt allmänna grundlagsbestämmelse är avsedd att möjliggöra en flexibel utveckling av statens region- och lokalförvaltning (GrUU 21/2009 rd, s. 2).

Enligt grundlagsutskottet är det däremot klart att bestämmelser i grundlagen direkt kan begränsa innehållet i bestämmelser som utfärdats med stöd av bemyndigande bland annat om bestämmelserna om en myndighets verksamhetsområde har kopplingar till grundlagen. Åtminstone det är betydelsefullt att förändringar i myndigheternas verksamhetsområden kan inverka på myndighetens språkliga status och därmed indirekt på de språkliga rättigheter som tryggas i grundlagen (GrUU 21/2009 rd, s. 2–3).

De föreslagna ändringarna i polisförvaltningslagen uppfyller kraven i 119 § i grundlagen (jfr GrUU 29/2006 rd, s. 2/I).

Språkliga rättigheter och garantier för en god förvaltning

Enligt 17 § 1 mom. i grundlagen är Finlands nationalspråk finska och svenska. I 2 mom. föreskrivs att vars och ens rätt att hos domstol och andra myndigheter i egen sak använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska, samt att få expeditioner på detta språk ska tryggas genom lag. Det allmänna ska tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhälleliga behov enligt lika grunder. Bestämmelser om samernas rätt att använda samiska hos myndigheterna utfärdas genom lag.

Enligt 122 § 1 mom. i grundlagen gäller att när statens region- och lokalförvaltning organiseras ska en indelning i sinsemellan för- enliga områden eftersträvas så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder. Grundlagsutskottet understryker att de grundläggande språkliga rättigheterna måste vägas in redan när en områdesindelning och ändringar i den bereds (GrUU 21/2009 rd, s. 3/II).

Propositionens språkliga konsekvenser gäller huvudsakligen kraven på språkkunskaper vid rörliga polisen och hos dess personal. Den fortsatta reformen av polisens förvaltningsstruktur påverkar också polisinsrättningarnas språkliga status och kraven på personalens språkkunskaper. I propositionen föreslås det dock inga ändringar i de regionala enheter enligt 6 § 2 mom. i språklagen som tidigare har inrättats för att trygga den svenskspråkiga servicen. Vid reformen kommer polis-service på svenska att tryggas i hela landet. En utgångspunkt för propositionen är att de ändringar som reformen av polisens förvaltningsstruktur förutsätter inte ska försvaga finskans och svenskans ställning jämfört med nuläget. De ändringar som föreslås i propositionen är således inte problematiska med tanke på 17 § eller 122 § 1 mom. i grundlagen (jfr GrUU 29/2006 rd, s. 2).

Enligt 21 § 2 mom. i grundlagen ska garantierna för en god förvaltning tryggas genom lag. Målet med lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen (126/1992) är att förbättra de erbjudna tjäns-

ternas kvalitet och medborgarnas rättssäkerhet, att trygga tjänsternas tillgänglighet för alla på lika villkor och i tillräcklig mån i olika delar av landet samt att skapa förutsättningar för koncentration av de olika funktionerna, överföring av beslutanderätt till lokal nivå och produktion av tjänster på ett ekonomiskt sätt. Enligt 4 § i polisförvaltningslagen ska Polisstyrelsen se till att den medborgarservice som hör samman med polisens uppgifter finns tillgänglig i lika utsträckning och är av samma kvalitet i hela landet.

Den föreslagna organiseringen av polisförvaltningen är avsedd att göra behörighetsfrågorna klarare och därmed också öka rättssäkerheten. I fråga om den reform inom den lokala polisen som enligt planerna senare ska göras genom författningar på lägre nivå har man från regional synpunkt beaktat åklagarväsendets och Nödcentralsverkets indelning i verksamhetsområden. För Nödcentralsverkets del avviker områdesindelningen bara i fråga om de planerade områdena i sydvästra Finland och det inre av Finland och för åklagarväsendets del i Tavastland och i liten utsträckning i Nyland, där åklagarväsendets indelning i verksamhetsområden inte motsvarar landskapsgränserna.

Garantierna för god förvaltning inbegriper också krav på att myndighetsverksamheten ska vara objektiv och opartisk. Enligt förslaget ska de uppgifter som Polisens teknikcentral har dels överföras på Polisstyrelsen, dels läggas ut på entreprenad. De anskaffningar som Polisstyrelsen sköter i fortsättningen ska huvudsakligen gälla polisenheterna, och det är inte meningen att Polisstyrelsen i stor skala ska upphandla materiel för att sälja vidare till myndigheter eller andra aktörer. Om bestämmelserna tillämpas på detta sätt anses de inte problematiska med tanke på grundlagen. I annat fall bör upphandlingsuppdragen på ett område inom statsförvaltningen normalt anvisas någon annan myndighet än den som övervakar området i fråga (GrUU 29/2006 rd). I Polisstyrelsens uppgifter ingår bl.a. att planera, utveckla, leda och övervaka polisverksamheten och dess stödfunktioner.

Med hänvisning till det ovan sagda kan lagförslagen enligt regeringens uppfattning behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av polisförvaltningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i polisförvaltningslagen (110/1992) 4 § 3 mom., 11 och 13 § samt mellanrubriken före 13 §, sådana de lyder, 4 § 3 mom. och 11 § i lag 497/2009, 13 § i lag 100/2007 och mellanrubriken före 13 § i lag 778/1997, samt
ändras 1 § 2 mom., 6 § 2 mom. och 7 § 2 mom., sådana de lyder i lag 497/2009, som följer:

1 §

Polisförvaltningen och polisenheterna

Riksomfattande enheter under Polisstyrelsen är centralkriminalpolisen, skyddspolisen och Polisyrkeshögskolan. Polisnrättningen är lokal förvaltningsmyndighet under Polisstyrelsen. Polisenheter är Polisstyrelsen och enheterna under den.

6 §

Den lokala polisen

Vid bildandet av en polisnrättning vars distrikt omfattar flera härad ska hänsyn tas till de olika områdenas särdrag, såsom invånarantalet, invånartätheten, utsträckningen, trafikförbindelserna och språkförhållandena och områdesindelningens inverkan på den i 6 § i språklagen avsedda språkliga statusen för en myndighet. Tjänsterna som polischef för de polisnrättningar som läggs ned dras in och en ny tjänst som polischef för polisnrättningen inrättas. Den ovan nämnda polischefstjänsten vid polisnrättningen får första gången besättas utan att tjänsten ledigförklaras. Den som innehar en polischefstjänst som dras in ska omplaceras i uppgifter som motsvarar personens yrkesskicklighet och förmåga.

7 §

Den lokala polisens uppgifter

En polisnrättning kan dessutom ha särskilda uppgifter som grundar sig på dess speciala distrikt eller på andra omständigheter. Polisstyrelsen bestämmer vilka frågor som ingår i polisnrättningarnas särskilda uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

När lagen träder i kraft läggs rörliga polisen och Polisens teknikcentral ned som myndigheter. Andra ärenden som gäller polisväsendet och är anhängiga vid rörliga polisen än de ärenden som ska skötas av den lokala polisen, samt ärenden som är anhängiga vid Polisens teknikcentral, överförs till Polisstyrelsen för handläggning och avgörande. Polisstyrelsen ansvarar också för de avtal och övriga utfästelser samt de rättigheter och skyldigheter som rörliga polisen och Polisens teknikcentral förbundit sig till under sin verksamhetstid.

Tjänsterna som chef och biträdande chef för rörliga polisen och direktör för Polisens teknikcentral överförs till ett annat ämbetsverk när lagen träder i kraft, om inte den tjänsteman som utnämnts till en sådan tjänst har utnämnts till en tjänst vid det nya ämbetsverket eller till någon annan tjänst före ikraftträdandet. När lagen träder i kraft ändras benämningen på den tjänst som överförs

och de uppgifter som hör till tjänsten till en tjänst vid det mottagande ämbetsverket.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 5 kap. 10 § i polislagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 5 kap. 10 § 3 mom. som följer:

5 kap.
Hemliga metoder för inhämtande av information

Allmänna bestämmelser

10 §

Beslut om teleövervakning

får en anhållningsberättigad polisman besluta om teleövervakningen till dess att chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen eller chefen för en polisinsättning har avgjort yrkandet om beviljande av tillstånd. Ärendet ska föras till nämnda polisman så snart det är möjligt, dock senast 24 timmar efter det att metoden började användas.

Chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen eller chefen för en polisinsättning ska besluta om teleövervakning som avses i 8 § 4 mom. Om ett ärende i andra fall än sådana som avses i 3 § inte tål uppskov,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av 6 och 10 § i passlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i passlagen (671/2006) 6 § 1 mom. och 10 § 2 mom., sådana de lyder i lag 853/2011,
som följer:

6 §

Ansökan om pass

Ansökan om pass ska göras skriftligen och till ansökan ska fogas sökandens ansiktsbild, på vilken sökanden utan svårighet kan kännas igen. Sökanden ska personligen lämna in passansökan till en polisinrättning. Vid ansökan om pass ska sökanden som identifieringshandling uppvisa en giltig, av polisen utfärdad handling varav identiteten framgår. Om sökanden inte kan uppvisa en identifieringshandling, utför polisen identifieringen. Passet kan avhämtas av en person som sökanden har bemyndigat. På sökandens begäran sänds passet även per post.

10 §

Utfärdande av pass

Pass utfärdas av en polisinrättning. Pass för en finsk medborgare som befinner sig utomlands utfärdas av en finsk ambassad eller ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman eller någon annan finsk beskickning med en anställd finsk medborgare som utrikesministeriet har gett befogenhet att utfärda pass. Diplompass och tjänstepass utfärdas av utrikesministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av 123 § i utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen (301/2004) 123 § 1 mom., sådant det lyder i lag 886/2011, som följer:

123 §

*Beslut om tagande i förvar och placering av
utlänningar som tagits i förvar*

Beslut om tagande i förvar fattas inom polisen av en polisman som hör till befälet vid en polisnärättning eller vid centralkriminalpolisen eller skyddspolisen och inom gränsbevakningsväsendet av en anhållningsberättigad tjänsteman eller av en gränsbevakningsman med minst löjtnants grad. Den som tagits i förvar eller hans eller hennes lagliga fö-

reträdare ska meddelas grunden för tagandet i förvar.

—————
—————

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

—————

5.

Lag**om ändring av lagen om regionförvaltningsverken**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) 4 § 2 mom. 5 punkten,
 ändras 3 §, 4 § 2 mom. 4 punkten, 6 § 2 mom., 9 §, 10 § 1 mom., 11 § 2 och 3 mom., 12 och
 13 § samt 14 § 1 och 2 mom. samt
fogas till lagen en ny 17 a § som följer:

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag,
 tillämpas i fråga om ordnandet av regionför-
 valtningsverkens verksamhet och uppgifter
 lagen om arbetarskyddsförvaltningen
 (16/1993), lagen om behandling av miljö-
 skydds- och vattenärenden vid regionförvalt-
 ningsverken (898/2009) och räddningslagen
 (379/2011).

4 §

*Regionförvaltningsverkens verksamhetsom-
råde och uppgifter*

 Regionförvaltningsverken ska dessutom

4) stödja behöriga myndigheter då myn-
 digheterna leder säkerhetssituationer i regio-
 nen och vid behov samordna deras verksam-
 het.

6 §

*Regionförvaltningsverkens behörighet samt
deras verksamhetsområden och utvidgningen
av dessa*

 Bestämmelser om utvidgning av verksam-
 hetsområdet i fråga om uppgifter som gäller
 arbetarskyddet utfärdas genom förordning av
 social- och hälsovårdsministeriet och om ut-

vidgning av verksamhetsområdet i fråga om
 uppgifter som gäller miljötillståndsärenden
 genom förordning av miljöministeriet.

9 §

*Ordnande av den strategiska planeringen
och styrningen i vissa fall*

I regionförvaltningsverkens strategidoku-
 ment finns avsnitt som gäller planeringen och
 styrningen av uppgifter som gäller arbetar-
 skyddet och miljötillståndsärenden. För styr-
 ningen av regionförvaltningsverkens uppgif-
 ter som gäller arbetarskyddet utarbetas inte
 några strategiska resultatmålshandlingar.

Närmare bestämmelser om innehållet i och
 förfarandena för den strategiska planeringen
 och styrningen av regionförvaltningsverkens
 uppgifter som gäller arbetarskyddet får utfär-
 das genom förordning av social- och hälso-
 vårdsministeriet och om innehållet i och för-
 farandena för den strategiska planeringen och
 styrningen av miljötillståndsärenden genom
 förordning av miljöministeriet.

10 §

Styrning av verksamheten

Justitieministeriet, inrikesministeriet, fi-
 nansministeriet, social- och hälsovårdsmini-
 steriet, undervisnings- och kulturministeriet,
 jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och
 näringsministeriet, miljöministeriet och den
 myndighet inom centralförvaltningen som
 särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr
 regionförvaltningsverkens verksamhet inom

sina egna ansvarsområden (*styrning av verksamheten*). Finansministeriet sörjer för styrningen av verksamheten när det gäller regionförvaltningsverkets gemensamma funktioner och övriga åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet inom verket.

11 §

Ledning

Ett ansvarsområde inom ett regionförvaltningsverk leds av chefen för ansvarsområdet. Chefen för ansvarsområdet svarar för att verksamheten inom ansvarsområdet leder till resultat och för att resultatmålen nås.

Ett regionförvaltningsverk har en ledningsgrupp som sörjer för samordningen av verkets funktioner. Regionförvaltningsverkets direktör är ordförande i ledningsgruppen. I fråga om ledningsgruppens övriga sammansättning bestäms i regionförvaltningsverkets arbetsordning.

12 §

Beslutanderätt

Direktören för ett regionförvaltningsverk avgör ärenden som hör till verkets behörighet, om det inte bestämts eller i arbetsordningen föreskrivits att någon annan tjänsteman vid verket ska avgöra dem. Ärenden som hör till ansvarsområdena för arbetarskyddet, miljötillståndsärenden och räddningsväsendet avgörs emellertid av chefen för det berörda ansvarsområdet, om det inte föreskrivits eller i arbetsordningen för ansvarsområdet bestämts att någon annan tjänsteman inom ansvarsområdet ska avgöra dem eller om inte något annat föreskrivs om beslutsfattandet.

Direktören för ett regionförvaltningsverk har rätt att avgöra ärenden som en tjänsteman vid verket enligt arbetsordningen får avgöra. Verkets direktör har emellertid inte rätt att avgöra ärenden som omfattas av behörigheten för verkets ansvarsområde för arbetarskyddet eller miljötillståndsärenden eller som omfattas av behörigheten för ansvarsområdet

för räddningsväsendet och som gäller ärenden som avses i räddningslagen.

13 §

Regionförvaltningsverkens arbetsordning

I arbetsordningen för ett regionförvaltningsverk bestäms hur regionförvaltningsverkets förvaltning och funktioner ska ordnas samt om beredningen och avgörandet av ärenden, med undantag av ansvarsområdena för miljötillståndsärenden och arbetarskyddet. Regionförvaltningsverkets direktör beslutar om arbetsordningen.

Ett ansvarsområde inom ett regionförvaltningsverk kan vid behov ha en arbetsordning. I arbetsordningen kan det bestämmas närmare hur funktionerna inom ansvarsområdet ska ordnas samt om personalens uppgifter och tjänstgöringsorter. Chefen för ansvarsområdet beslutar om arbetsordningen för ansvarsområdet.

14 §

Tillsättning av tjänster

Statsrådet utnämner direktören för ett regionförvaltningsverk för viss tid på framställning av finansministeriet. Cheferna för ett regionförvaltningsverks ansvarsområden, med undantag av chefen för ansvarsområdet för arbetarskyddet, utnämns för viss tid. Cheferna för ansvarsområdena och chefen för den serviceenhet för den språkliga minoriteten som nämns i 18 § utnämns av det ministerium som bär huvudansvaret för styrningen av verksamheten inom ansvarsområdet eller av den myndighet inom centralförvaltningen för vilken styrningen särskilt föreskrivits. Det utnämmande ministeriet eller den utnämmande myndigheten inom centralförvaltningen ska innan beslutet fattas höra andra ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som deltar i styrningen av verksamheten inom ansvarsområdet samt regionförvaltningsverket.

Cheferna för regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet, miljötillståndsärenden samt räddningsväsendet och beredskapen utnämner personalen inom sina

ansvarsområden. Regionförvaltningsverkets övriga personal utnämns av verkets direktör, om inte något annat bestäms i verkets arbetsordning.

17 a §

*Samarbete mellan regionförvaltningsverken
och polisen*

Regionförvaltningsverken och polisinrättningarna inom deras verksamhetsområden ska samarbeta i ärenden som gäller

- 1) samordning av den regionala beredskapen och beredskapsplaneringen,
- 2) främjande av säkerhetsplaneringen inom region- och lokalförvaltningen,
- 3) stödjande av de behöriga myndigheterna inom området när dessa leder säkerhetssitua-

tioner-, och samordning av deras myndigheters verksamhet,

4) annat regionalt myndighetssamarbete i fråga om polisväsendet.

Regionförvaltningsverken och Polisstyrelsen ska samarbeta i ärenden som gäller utvärdering av den regionala tillgången till polisens tjänster.

Bestämmelser om organiseringen av samarbetet och om förfarandena får utfärdas genom förordning av finansministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

6.

Lag**om ändring av 43 och 44 § i föreningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i föreningslagen (503/1989) 43 § 1 mom. och 44 § 2 mom. som följer:

43 §

Upplösning och varning

Underrätten på en förenings hemort kan på talan av åklagare, Polisstyrelsen eller en föreningsmedlem förklara föreningen upplöst, om den utövar verksamhet

- 1) som väsentligt strider mot lag eller god sed,
- 2) som väsentligt strider mot dess syfte enligt stadgarna, eller
- 3) som strider mot tillstånd som avses i 4 § eller mot 35 § 3 mom.

44 §

Tillfälligt verksamhetsförbud

På yrkande av åklagare eller Polisstyrelsen kan ett i 1 mom. nämnt förbud meddelas redan innan talan om upplösning av föreningen har väckts, om det är sannolikt att föreningen utövar verksamhet som väsentligt strider mot lag eller god sed eller att föreningen i strid med lag fortsätter en upplöst förenings verksamhet. Förbudet förfaller, om stämning som avser upplösning av föreningen inte har begärts inom 14 dagar från det förbudet meddelades, och gäller tills målet behandlas vid domstolens sammanträde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 14 mars 2013

Vid förhinder för statsministern, utrikesminister

ERKKI TUOMIOJA

Inrikesminister *Päivi Räsänen*

*Bilaga
Parallelltext*

1.

Lag

om ändring av polisförvaltningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i polisförvaltningslagen (110/1992) 4 § 3 mom., 11 och 13 § samt mellanrubriken före 13 §, sådana de lyder, 4 § 3 mom. och 11 § i lag 497/2009, 13 § i lag 100/2007 och mellanrubriken före 13 § i lag 778/1997, samt
ändras 1 § 2 mom., 6 § 2 mom. och 7 § 2 mom., sådana de lyder i lag 497/2009, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Polisförvaltningen och polisenheterna

Polisförvaltningen och polisenheterna

Riksomfattande enheter under Polisstyrelsen är centralkriminalpolisen, skyddspolisen och *rörliga polisen samt Polisyrkeshögskolan och Polisens teknikcentral*. Polisinsättningen är lokal förvaltningsmyndighet under Polisstyrelsen. Polisenheter är Polisstyrelsen och enheterna under den. *Genom förordning av inrikesministeriet bestäms om de regionalförvaltningsmyndigheter där det finns ett ansvarsområde för polisen.*

Riksomfattande enheter under Polisstyrelsen är centralkriminalpolisen, skyddspolisen och Polisyrkeshögskolan. Polisinsättningen är lokal förvaltningsmyndighet under Polisstyrelsen. Polisenheter är Polisstyrelsen och enheterna under den.

4 §

4 §

Polisstyrelsen

Polisstyrelsen

Närmare bestämmelser och föreskrifter om de av Polisstyrelsens uppgifter som sköts inom polisens ansvarsområde vid regionalförvaltningsmyndigheten utfärdas genom förordning av statsrådet eller arbetsordningen för Polisstyrelsen. Det föreskrivs särskilt om de övriga uppgifterna för polisens ansvarsområde vid regionalförvaltningsmyndigheten, om behörigheten samt om verksamhetsområdet och utvidgning av det.

(upphävs)

6 §

Den lokala polisen

Vid bildandet av en polisnrättning vars distrikt omfattar flera härad ska hänsyn tas till de olika områdenas särdrag, såsom invånarantalet, invånartätheten, utsträckningen, trafikförbindelserna och språkförhållandena och områdesindelningens inverkan på den i 6 § i språklagen avsedda språkliga statusen för en myndighet. När polisnrättningen bildas övergår personalen och överförs tjänsterna vid de polisnrättningar som läggs ned till den polisnrättning som inrättas. För överföringen av en tjänst behövs inte tjänstemannens samtycke. Tjänsterna som polischef för de polisnrättningar som läggs ned indras och en ny tjänst som polischef för polisnrättningen inrättas. Den ovan nämnda polischefstjänsten vid polisnrättningen får första gången besättas utan att tjänsten ledigförklaras. Den som innehar en polischefstjänst som dras in ska omplaceras i uppgifter som motsvarar personens yrkesskicklighet och förmåga.

7 §

Den lokala polisens uppgifter

Polisnrättningen i Helsingfors har dessutom särskilda uppgifter som grundar sig på dess ställning som polisnrättning i huvudstaden med dess speciella distrikt och på Polisstyrelsens föreskrifter. Polisstyrelsen bestämmer närmare vilka frågor som ingår i de särskilda uppgifterna för polisnrättningen i Helsingfors.

11 §

Rörliga polisen

Rörliga polisen ska
1) upprätthålla allmän ordning och säkerhet,

6 §

Den lokala polisen

Vid bildandet av en polisnrättning vars distrikt omfattar flera härad ska hänsyn tas till de olika områdenas särdrag, såsom invånarantalet, invånartätheten, utsträckningen, trafikförbindelserna och språkförhållandena och områdesindelningens inverkan på den i 6 § i språklagen avsedda språkliga statusen för en myndighet. Tjänsterna som polischef för de polisnrättningar som läggs ned dras in och en ny tjänst som polischef för polisnrättningen inrättas. Den ovan nämnda polischefstjänsten vid polisnrättningen får första gången besättas utan att tjänsten ledigförklaras. Den som innehar en polischefstjänst som dras in ska omplaceras i uppgifter som motsvarar personens yrkesskicklighet och förmåga.

7 §

Den lokala polisens uppgifter

En polisnrättning kan dessutom ha särskilda uppgifter som grundar sig på dess speciella distrikt eller på andra omständigheter. Polisstyrelsen bestämmer vilka frågor som ingår i polisnrättningarnas särskilda uppgifter.

11 §

Rörliga polisen

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2) leda och övervaka trafiken samt verka för att trafiksäkerheten främjas,

3) verka för förebyggande av brottslighet samt undersöka brott och andra händelser som äventyrar den allmänna ordningen och säkerheten,

4) svara för polisverksamheten vid Helsingfors-Vanda flygplats,

5) svara för uppgifter som hänför sig till republikens presidents säkerhet, och

6) utgöra en polisreserv.

Polisens teknikcentral

Polisens teknikcentral

13 §

13 §

Polisens teknikcentral

Polisens teknikcentral

De grundläggande uppgifterna för Polisens teknikcentral är att anskaffa, underhålla och utveckla polisens materiel, redskap och utrustning. (upphävs)

Polisens teknikcentral kan också anskaffa, underhålla och utveckla andra statliga och kommunala säkerhetsmyndigheters materiel, redskap och utrustning samt även andra statliga och kommunala myndigheters säkerhetsmateriel, säkerhetsredskap och säkerhetsutrustning.

Har en offentlig förvaltningsuppgift med anknytning till myndighetssystemet anförtratts någon annan än en myndighet, kan Polisens teknikcentral också anskaffa, underhålla och utveckla materiel, redskap och utrustning som hänför sig till skötseln av denna uppgift.

Denna lag träder i kraft den 20 .

När lagen träder i kraft läggs rörliga polisen och Polisens teknikcentral ned som myndigheter. Andra ärenden som gäller polisväsendet och är anhängiga vid rörliga polisen än de ärenden som ska skötas av den lokala polisen, samt ärenden som är anhängiga vid Polisens teknikcentral, överförs till Polisstyrelsen för handläggning och avgörande. Polisstyrelsen ansvarar också för de avtal och övriga utfästelser samt de rättigheter och skyldigheter som rörliga polisen och Polisens teknikcentral förbundet sig till under sin

verksamhetstid.

Tjänsterna som chef och biträdande chef för rörliga polisen och direktör för Polisens teknikcentral överförs till ett annat ämbetsverk när lagen träder i kraft, om inte den tjänsteman som utnämnts till en sådan tjänst har utnämnts till en tjänst vid det nya ämbetsverket eller till någon annan tjänst före ikraftträdandet. När lagen träder i kraft ändras benämningen på den tjänst som överförs och uppgifterna som hör till tjänsten till en tjänst vid det mottagande ämbetsverket.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av 5 kap. 10 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 5 kap. 10 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

5 kap.

Hemliga metoder för inhämtande av information

Allmänna bestämmelser

10 §

Beslut om teleövervakning

Föreslagen lydelse

5 kap.

Hemliga metoder för inhämtande av information

Allmänna bestämmelser

10 §

Beslut om teleövervakning

Chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen *eller chefen för rörliga polisen* eller chefen för en polisinsättning ska besluta om teleövervakning som avses i 8 § 4 mom. Om ett ärende i andra fall än sådana som avses i 3 § inte tål uppskov, får en anhållningsberättigad polisman besluta om teleövervakningen till dess att chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen *eller chefen för rörliga polisen* eller chefen för en polisinsättning har avgjort yrkandet om beviljande av tillstånd. Ärendet ska föras till nämnda polisman så snart det är möjligt, dock senast 24 timmar efter det att metoden började användas.

Chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen eller chefen för en polisinsättning ska besluta om teleövervakning som avses i 8 § 4 mom. Om ett ärende i andra fall än sådana som avses i 3 § inte tål uppskov, får en anhållningsberättigad polisman besluta om teleövervakningen till dess att chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen eller chefen för en polisinsättning har avgjort yrkandet om beviljande av tillstånd. Ärendet ska föras till nämnda polisman så snart det är möjligt, dock senast 24 timmar efter det att metoden började användas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av 6 och 10 § i passlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i passlagen (671/2006) 6 § 1 mom. och 10 § 2 mom., sådana de lyder i lag 853/2011,
som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 §

6 §

*Ansökan om pass**Ansökan om pass*

Om pass ska ansökas skriftligen och till ansökan ska fogas sökandens ansiktsbild, på vilken sökanden utan svårighet kan kännas igen. Sökanden ska personligen lämna in passansökan till en polisinrättning. *Ansökan om pass som utfärdas på Helsingfors-Vanda flygplats kan också lämnas till rörliga polisen på flygplatsen.* Vid ansökan om pass ska sökanden som identifieringshandling uppvisa en giltig, av polisen utfärdad handling varav identiteten framgår. Om sökanden inte kan uppvisa en identifieringshandling, utför polisen identifieringen. Passet kan avhämtas av en person som sökanden har bemyndigat. På sökandens begäran sänds passet även per post.

Ansökan om pass ska göras skriftligen och till ansökan ska fogas sökandens ansiktsbild, på vilken sökanden utan svårighet kan kännas igen. Sökanden ska personligen lämna in passansökan till en polisinrättning. Vid ansökan om pass ska sökanden som identifieringshandling uppvisa en giltig, av polisen utfärdad handling varav identiteten framgår. Om sökanden inte kan uppvisa en identifieringshandling, utför polisen identifieringen. Passet kan avhämtas av en person som sökanden har bemyndigat. På sökandens begäran sänds passet även per post.

10 §

10 §

*Utfärdande av pass**Utfärdande av pass*

Pass utfärdas av en polisinrättning. *På Helsingfors-Vanda flygplats kan pass även utfärdas av rörliga polisen.* Pass för en finsk medborgare som befinner sig utomlands utfärdas av en finsk ambassad eller ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman eller någon annan finsk beskickning med en anställd finsk medborgare som utrikesministeriet har gett befogenhet att utfärda pass. Diplomatspass och tjänstepass utfärdas av utrikesministeriet.

Pass utfärdas av en polisinrättning. Pass för en finsk medborgare som befinner sig utomlands utfärdas av en finsk ambassad eller ett konsulat som leds av en utsänd tjänsteman eller någon annan finsk beskickning med en anställd finsk medborgare som utrikesministeriet har gett befogenhet att utfärda pass. Diplomatspass och tjänstepass utfärdas av utrikesministeriet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.

Lag**om ändring av lagen om regionförvaltningsverken**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) 4 § 2 mom. 5 punkten,
ändras 3 §, 4 § 2 mom. 4 punkten, 6 § 2 mom., 9 §, 10 § 1 mom., 11 § 2 och 3 mom., 12 och
 13 § samt 14 § 1 och 2 mom. samt
fogas till lagen en ny 17 a § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, tillämpas i fråga om ordnandet av regionförvaltningsverkens verksamhet och uppgifter lagen om arbetarskyddsförvaltningen (16/1993), lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken (898/2009), *polisförvaltningslagen* (110/1992) och räddningslagen (468/200)

4 §

Regionförvaltningsverkens verksamhetsområde och uppgifter

 Regionförvaltningsverken ska dessutom

4) stödja behöriga myndigheter då myndigheterna leder säkerhetssituationer i regionen och vid behov samordna deras verksamhet,

5) *sköta det regionala myndighetssamarbetet inom polisväsendet samt samordna beredskapen och beredskapsplaneringen för polisväsendet.*

Föreslagen lydelse

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, tillämpas i fråga om ordnandet av regionförvaltningsverkens verksamhet och uppgifter lagen om arbetarskyddsförvaltningen (16/1993), lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken (898/2009) och räddningslagen (379/2011).

4 §

Regionförvaltningsverkens verksamhetsområde och uppgifter

 Regionförvaltningsverken ska dessutom

4) stödja behöriga myndigheter då myndigheterna leder säkerhetssituationer i regionen och vid behov samordna deras verksamhet.

(upphävs)

6 §

Regionförvaltningsverkens behörighet samt deras verksamhetsområden och utvidgningen av dessa

Bestämmelser om utvidgning av verksamhetsområdet i fråga om uppgifter som gäller polisväsendet utfärdas genom förordning av inrikesministeriet, om utvidgning av verksamhetsområdet i fråga om uppgifter som gäller arbetarskyddet genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet och om utvidgning av verksamhetsområdet i fråga om uppgifter som gäller miljötillståndsärenden genom förordning av miljöministeriet.

9 §

Ordnande av den strategiska planeringen och styrningen i vissa fall

I regionförvaltningsverkens strategidokument finns avsnitt som gäller planeringen och styrningen av uppgifter som gäller polisväsendet, arbetarskyddet och miljötillståndsärenden. *Strategidokumentets avsnitt om polisväsendet innehåller strategiska riktlinjer angående det myndighetssamarbete som ankommer på ansvarsområdet för polisväsendet samt angående samordningen av polisens beredskap och beredskapsplanering.* För styrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller polisväsendet och arbetarskyddet utarbetas inte några strategiska resultatmålshandlingar.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet kan utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet och om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen av miljötillståndsärenden genom förordning av miljöministeriet. *I fråga om innehållet i och förfarandena för planering och styrning av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller polisväsendet föreskrivs i övrigt i polisförvaltningslagen.*

6 §

Regionförvaltningsverkens behörighet samt deras verksamhetsområden och utvidgningen av dessa

Bestämmelser om utvidgning av verksamhetsområdet i fråga om uppgifter som gäller arbetarskyddet utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet och om utvidgning av verksamhetsområdet i fråga om uppgifter som gäller miljötillståndsärenden genom förordning av miljöministeriet.

9 §

Ordnande av den strategiska planeringen och styrningen i vissa fall

I regionförvaltningsverkens strategidokument finns avsnitt som gäller planeringen och styrningen av uppgifter som gäller arbetarskyddet och miljötillståndsärenden. För styrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet utarbetas inte några strategiska resultatmålshandlingar.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen av regionförvaltningsverkens uppgifter som gäller arbetarskyddet får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet och om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och styrningen av miljötillståndsärenden genom förordning av miljöministeriet.

10 §

Styrning av verksamheten

Justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, undervisningsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet och *polisstyrelsen*, eller en myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr regionförvaltningsverkens verksamhet inom sina egna ansvarsområden (*styrning av verksamheten*). Finansministeriet sörjer för styrningen av verksamheten när det gäller regionförvaltningsverkets gemensamma funktioner och övriga åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet inom verket.

10 §

Styrning av verksamheten

Justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet och *den* myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr regionförvaltningsverkens verksamhet inom sina egna ansvarsområden (*styrning av verksamheten*). Finansministeriet sörjer för styrningen av verksamheten när det gäller regionförvaltningsverkets gemensamma funktioner och övriga åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet inom verket.

11 §

Ledning

Ett ansvarsområde inom ett regionförvaltningsverk leds av chefen för ansvarsområdet. Chefen för ansvarsområdet svarar för att verksamheten inom ansvarsområdet leder till resultat och för att resultatmålen nås. *Polisstyrelsen beslutar om vilka uppgifter och vilket ansvar chefen för ansvarsområdet för polisväsendet har.*

Ett regionförvaltningsverk har en ledningsgrupp som sörjer för samordningen av verkets funktioner. Regionförvaltningsverkets direktör är ordförande i ledningsgruppen. I fråga om ledningsgruppens övriga sammansättning bestäms i regionförvaltningsverkets arbetsordning. *En företrädare för polisväsendet deltar i ledningsgruppens arbete när ledningsgruppen behandlar ärenden som gäller polisväsendet eller myndighetssamarbetet för den inre säkerheten. Polisstyrelsen bestämmer vem som ska företräda polisväsendet i regionförvaltningsverkets ledningsgrupp.*

11 §

Ledning

Ett ansvarsområde inom ett regionförvaltningsverk leds av chefen för ansvarsområdet. Chefen för ansvarsområdet svarar för att verksamheten inom ansvarsområdet leder till resultat och för att resultatmålen nås.

Ett regionförvaltningsverk har en ledningsgrupp som sörjer för samordningen av verkets funktioner. Regionförvaltningsverkets direktör är ordförande i ledningsgruppen. I fråga om ledningsgruppens övriga sammansättning bestäms i regionförvaltningsverkets arbetsordning.

12 §

Beslutanderätt

Direktören för ett regionförvaltningsverk avgör ärenden som hör till verkets behörighet, om det inte bestämts eller i arbetsordningen föreskrivits att någon annan tjänsteman vid verket ska avgöra dem. Ärenden som hör till ansvarsområdena för *polisväsendet*, arbetarskyddet, miljötillståndsärenden och räddningsväsendet avgörs emellertid av chefen för det berörda ansvarsområdet, om det inte bestämts eller i arbetsordningen för ansvarsområdet föreskrivits att någon annan tjänsteman inom ansvarsområdet ska avgöra dem eller om inte något annat föreskrivs om beslutsfattandet.

Direktören för ett regionförvaltningsverk har rätt att avgöra ärenden som en tjänsteman vid verket enligt arbetsordningen får avgöra. Verkets direktör har emellertid inte rätt att avgöra ärenden som omfattas av behörigheten för verkets ansvarsområde för *polisväsendet*, arbetarskyddet eller miljötillståndsärenden eller som omfattas av behörigheten för ansvarsområdet för räddningsväsendet och som gäller ärenden som avses i räddningslagen.

13 §

Regionförvaltningsverkens arbetsordning

I arbetsordningen för ett regionförvaltningsverk bestäms om hur regionförvaltningsverkets förvaltning och funktioner ska ordnas samt om beredningen och avgörandet av ärenden, med undantag av ansvarsområdena för *polisväsendet*, miljötillståndsärenden och arbetarskyddet. Regionförvaltningsverkets direktör beslutar om arbetsordningen.

Ett ansvarsområde inom ett regionförvaltningsverk kan vid behov ha en arbetsordning. I arbetsordningen kan det bestämmas närmare om hur funktionerna inom ansvarsområdet ska ordnas och om personalens uppgifter och tjänstgöringsorter. Chefen för ansvarsområdet beslutar om arbetsordningen för ansvarsområdet. *Polisstyrelsen beslutar om arbetsordningen för polisväsendets ansvarsområde.*

12 §

Beslutanderätt

Direktören för ett regionförvaltningsverk avgör ärenden som hör till verkets behörighet, om det inte bestämts eller i arbetsordningen föreskrivits att någon annan tjänsteman vid verket ska avgöra dem. Ärenden som hör till ansvarsområdena för arbetarskyddet, miljötillståndsärenden och räddningsväsendet avgörs emellertid av chefen för det berörda ansvarsområdet, om det inte föreskrivits eller i arbetsordningen för ansvarsområdet bestämts att någon annan tjänsteman inom ansvarsområdet ska avgöra dem eller om inte något annat föreskrivs om beslutsfattandet.

Direktören för ett regionförvaltningsverk har rätt att avgöra ärenden som en tjänsteman vid verket enligt arbetsordningen får avgöra. Verkets direktör har emellertid inte rätt att avgöra ärenden som omfattas av behörigheten för verkets ansvarsområde för arbetarskyddet eller miljötillståndsärenden eller som omfattas av behörigheten för ansvarsområdet för räddningsväsendet och som gäller ärenden som avses i räddningslagen.

13 §

Regionförvaltningsverkens arbetsordning

I arbetsordningen för ett regionförvaltningsverk bestäms hur regionförvaltningsverkets förvaltning och funktioner ska ordnas samt om beredningen och avgörandet av ärenden, med undantag av ansvarsområdena för miljötillståndsärenden och arbetarskyddet. Regionförvaltningsverkets direktör beslutar om arbetsordningen.

Ett ansvarsområde inom ett regionförvaltningsverk kan vid behov ha en arbetsordning. I arbetsordningen kan det bestämmas närmare om hur funktionerna inom ansvarsområdet ska ordnas samt om personalens uppgifter och tjänstgöringsorter. Chefen för ansvarsområdet beslutar om arbetsordningen för ansvarsområdet.

14 §

Tillsättning av tjänster

Statsrådet utnämner direktören för ett regionförvaltningsverk för viss tid på framställning av finansministeriet. Cheferna för ett regionförvaltningsverks ansvarsområden, med undantag av cheferna för ansvarsområdena för *polisväsendet och arbetarskyddet*, utnämns för viss tid. Cheferna för ansvarsområdena och chefen för den serviceenhet för den språkliga minoriteten som nämns i 18 § utnämns av det ministerium som bär huvudansvaret för styrningen av verksamheten inom ansvarsområdet eller av den myndighet inom centralförvaltningen för vilken styrningen särskilt föreskrivits. Det utnämmande ministeriet eller den utnämmande myndigheten inom centralförvaltningen ska innan beslutet fattas höra andra ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som deltar i styrningen av verksamheten inom ansvarsområdet samt regionförvaltningsverket.

Cheferna för regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet, miljötillståndsärenden samt räddningsväsendet och beredskapen utnämner personalen inom sina ansvarsområden. *Polisstyrelsen utnämner personalen inom ansvarsområdet för polisväsendet*. Regionförvaltningsverkets övriga personal utnämns av verkets direktör, om inte något annat bestäms i verkets arbetsordning.

14 §

Tillsättning av tjänster

Statsrådet utnämner direktören för ett regionförvaltningsverk för viss tid på framställning av finansministeriet. Cheferna för ett regionförvaltningsverks ansvarsområden, med undantag av chef för ansvarsområdet för arbetarskyddet, utnämns för viss tid. Cheferna för ansvarsområdena och chefen för den serviceenhet för den språkliga minoriteten som nämns i 18 § utnämns av det ministerium som bär huvudansvaret för styrningen av verksamheten inom ansvarsområdet eller av den myndighet inom centralförvaltningen för vilken styrningen särskilt föreskrivits. Det utnämmande ministeriet eller den utnämmande myndigheten inom centralförvaltningen ska innan beslutet fattas höra andra ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som deltar i styrningen av verksamheten inom ansvarsområdet samt regionförvaltningsverket.

Cheferna för regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet, miljötillståndsärenden samt räddningsväsendet och beredskapen utnämner personalen inom sina ansvarsområden. Regionförvaltningsverkets övriga personal utnämns av verkets direktör, om inte något annat bestäms i verkets arbetsordning.

17 a §

Samarbete mellan regionförvaltningsverken och polisen

Regionförvaltningsverken och polisinsrättningarna inom deras verksamhetsområden ska samarbeta i ärenden som gäller

- 1) samordning av den regionala beredskapen och beredskapsplaneringen,*
- 2) främjande av säkerhetsplaneringen inom region- och lokalförvaltningen,*
- 3) stödjande av de behöriga myndigheterna inom området när de leder säkerhetssituationer, och samordning av dessa myndigheters*

verksamhet,
4) annat regionalt myndighetssamarbete i fråga om polisväsendet.

Regionförvaltningsverken och Polisstyrelsen ska samarbeta i ärenden som gäller utvärdering av den regionala tillgången till polisens tjänster.

Bestämmelser om organiseringen av samarbetet och om förfarandena får utfärdas genom förordning av finansministeriet.

Denna lag träder i kraft den _____ 20__ .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

6.

Lag**om ändring av 43 och 44 § i föreningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i föreningslagen (503/1989) 43 § 1 mom. och 44 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

43 §

Upplösning och varning

Underrätten på en förenings hemort kan på talan av *inrikesministeriet*, *allmän* åklagare eller en föreningsmedlem förklara föreningen upplöst, om den utövar verksamhet

1) som väsentligt strider mot lag eller god sed,

2) som väsentligt strider mot dess syfte enligt stadgarna, eller om

3) föreningen utövar verksamhet i strid med tillstånd som avses i 4 § eller i strid med 35 § 3 mom.

Föreslagen lydelse

43 §

Upplösning och varning

Underrätten på en förenings hemort kan på talan av åklagare, *Polisstyrelsen* eller en föreningsmedlem förklara föreningen upplöst, om den utövar verksamhet

1) som väsentligt strider mot lag eller god sed,

2) som väsentligt strider mot dess syfte enligt stadgarna, eller

3) som strider mot tillstånd som avses i 4 § eller mot 35 § 3 mom.

44 §

Tillfälligt verksamhetsförbud

På yrkande av *inrikesministeriet* eller *allmän* åklagare kan ett i 1 mom. nämnt förbud meddelas redan innan talan om upplösning av föreningen har väckts, om det är sannolikt att föreningen utövar verksamhet som väsentligt strider mot lag eller god sed eller att föreningen i strid med lag fortsätter en upplöst förenings verksamhet. Förbudet förfaller, om stämning som avser upplösning av föreningen inte har begärts inom 14 dagar från det förbudet meddelades, och gäller tills målet behandlas vid domstolens sammanträde.

44 §

Tillfälligt verksamhetsförbud

På yrkande av åklagare eller *Polisstyrelsen* kan ett i 1 mom. nämnt förbud meddelas redan innan talan om upplösning av föreningen har väckts, om det är sannolikt att föreningen utövar verksamhet som väsentligt strider mot lag eller god sed eller att föreningen i strid med lag fortsätter en upplöst förenings verksamhet. Förbudet förfaller, om stämning som avser upplösning av föreningen inte har begärts inom 14 dagar från det förbudet meddelades, och gäller tills målet behandlas vid domstolens sammanträde.

Denna lag träder i kraft den 20 .